

ଜଣାଣ ପ୍ରେମ ସାଗର

ଶ୍ରୀମଦଭିକ୍ଷୁମ୍ମା ପଣ୍ଡିତସ୍ତୁତ୍ୟା

କଣାଣ ସ୍ତେନ ସାଗର

● ପ୍ରଣେତା ●

କଗଦ୍‌ଗୁରୁ ଠାକୁର

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଅଭିରାମ ପରମହଂସ ଦେବ

ସର୍ବସ୍ୱତ୍ୱ ସଂରକ୍ଷିତ

— ପ୍ରକାଶକ —

ଶ୍ରୀ ଗୁରୁ ଭଣ୍ଡାର
ଶ୍ରୀ ଶାନ୍ତି ଆନନ୍ଦାଶ୍ରମ
ପୋଷ୍ଟ :- ଶାନ୍ତିଧାମ, ଜା :- ପୁରୀ

ମୁଦ୍ରଣ :- ଶ୍ରୀ ଅଭିରାମ ପ୍ରିଣ୍ଟର୍ସ, (ବଗପହଣ୍ଡି)

ଅଷ୍ଟମ ସଂସ୍କରଣ :- ୧୯୯୮ (ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁରଙ୍କ ଜନ୍ମୋତ୍ସବ)

ସୂଚୀପତ୍ର

କ୍ର.ନଂ	କଣାଣ	ପୃଷ୍ଠା	କ୍ର.ନଂ	କଣାଣ	ପୃଷ୍ଠା
ଶ୍ରୀଗୁରୁ ସ୍ତବ		୧	୧୮ । ଦିଅ ମୋତେ ଭକତ କରି ୧୮		
୧ । ଜୟ ଜୟ ଗୁରୁ		୨	୧୯ । କେଉଁ ନଦୀରେ ହେବ ପାର ୧୮		
୨ । ରସରାଜ ବସେଶ୍ୱର		୩	୨୦ । ସତ କରି କହ ନାଥ ! ୧୯		
୩ । ହେ ରାଧାବଲ୍ଲଭ !		୪	୨୧ । କୁଞ୍ଜକୁଣ୍ଡୀରେ ବସ,		
୪ । ମୋତେ ପରିତ୍ରାଣ ଦାନ		୬	ବଂଶୀଧାରୀ		୨୦
୫ । ଦାସ ଦୋଷ ନ ଧର ହେ		୭	୨୨ । ସତ୍ୟନାରାୟଣ ସ୍ୱାମୀ ହେ ୨୧		
୬ । ମନ୍ଦରଧର ହେ			୨୩ । ଆହେ ପ୍ରଭୁ, କମଳାନାଥ ! ୨୧		
ସୁନ୍ଦର-ମୂରତି !		୭	୨୪ । ନାଥ ! ମୋତେ ଶୁଣି		
୭ । ହେ ସାରଙ୍ଗଧାରୀ !		୮	ଯାଅନା		୨୨
୮ । ଜୟ ଜୟ ଧର-ଧର !		୯	୨୫ । ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ନାଥ		୨୨
୯ । ଅଛି କି ମନେ ତୁମ୍ଭର		୧୦	୨୬ । ତୁମ୍ଭେ ମୋର ମୁଁ ତୁମ୍ଭର		୨୩
୧୦ । ଜୟ ପତିତ ପାବନ ହେ,			୨୭ । ଜୟ ବ୍ରଜରାଜ		୨୩
ପତିତ ପାଉଁଶ ଶ୍ରୀ ୧୧			୨୮ । ହରିବର ନ କର, ହରି ! ୨୪		
୧୧ । ଜୟ ଅକର୍ମ ବିହୀନ ହେ ୧୩			୨୯ । ଆହେ ପ୍ରଭୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବଲ୍ଲଭ ୨୫		
୧୨ । ରମା-ରମଣ !		୧୩	୩୦ । ଭକ୍ତ-ଉଦ୍ଧାରଣ-ବେଶ ! ୨୬		
୧୩ । ଘନବତ୍ସ ହେ,			୩୧ । କେତେ ଦିନ ପ୍ରଜ୍ଜ୍ୱଳିତ		
ବନ୍ଧୁ ତୁମ୍ଭେ ମୋହର		୧୪	ମୁଁ କାଷ୍ଠ ହେ		୨୭
୧୪ । ଆହେ ଶାବର ଶାବନ ! ୧୫			୩୨ । ଦୟାମୟ ନାରାୟଣ		୨୭
୧୫ । ଦୁଃଖ ! କହିବୁ ଯାଇଁ		୧୬	୩୩ । କହ ପତିତ-ପାବନ ହେ ୨୮		
୧୬ । କାହିଁକି ମୋ ଠାରେ			୩୪ । ଜୟ ପତିତପାବନ ହେ,		
ହେଲା ହେ		୧୭	କୁମୁଦ-ବନ୍ଧୁ ବଦନା		୨୯
୧୭ । ଆହାମୋର ଶାବନରେ ୧୭			୩୫ । ରକ୍ଷାକର ଆଦିମୂଳ ହେ !		
			୩୬ । ଜୟ ଶିବବ୍ୟସ		
			ଚନ୍ଦ୍ରା ଗୋ		୩୦

କ୍ର.ନଂ	କଣାଣ	ପୃଷ୍ଠା
୩୭ ।	ଜୟ ତୁ ଆଦିମାତ !	୩୧
୩୮ ।	ଜୟ ସତ୍ୟନାରାୟଣ ହେ	୩୧
୩୯ ।	ନମୋ ନାରାୟଣ, ଢେଙ୍କ ତାରଣ	୩୨
୪୦ ।	ନେନନେନ ହେ ସୁଦୟା କର	୩୨
୪୧ ।	ଜୟ ପତିତପାବନ ହେ, ସବ ଶାବେ ଉଡ଼େ ବାନା	୩୩
୪୨ ।	କହ କମଳା ରମଣ ହେ	୩୪
୪୩ ।	ଜୟ-ଜାନକୀ ଜୟନ ହେ	୩୪
୪୪ ।	ଆଡ଼େ ପ୍ରଭୁ ସୁଗ୍ରୀବ ମିତ !	୩୫
୪୫ ।	ଆଡ଼େ ପ୍ରଭୁ କମଳାନାଥ	୩୬
୪୬ ।	ଜୟ ଶଙ୍କର କାଶ୍ୟାପୀ ଗୋ	୩୭
୪୭ ।	ଆନନ୍ଦ ମାୟାଧର !	୩୮
୪୮ ।	କି ଧନ ତୁମକୁ ଦେବି କି?	୩୮
୪୯ ।	କିମ୍ପାଇଁ କୃପା ନ କର	୩୯
୫୦ ।	ଜୟ ଜଗତ ଜନନୀ ଗୋ	୩୯
୫୧ ।	ମନ ମୋହନ ହେ	୪୦
୫୨ ।	କେତେ ଡାକିବି କାହ୍ନୁ କାହ୍ନୁ ବୋଲି	୪୧

କ୍ର.ନଂ	କଣାଣ	ପୃଷ୍ଠା
୫୩ ।	କୃଷ୍ଣ ହେ, କୃପା ବରଣା କର	୪୧
୫୪ ।	ଜୟ ଜୟ ସିଦ୍ଧେଶ୍ୱର କତେ ପିତା !	୪୨
୫୫ ।	ଜୟ ପତିତପାବନ ଲେ	୪୩
୫୬ ।	ବାଲି ହରଣ୍ଡୀ !	୪୩
୫୭ ।	କୃଷ୍ଣ ହେ, ପାଦପଦ୍ମ ବତାଅ	୪୪
୫୮ ।	କୃଷ୍ଣ ହେ ତୁମ୍ଭେ ନରକେଶରୀ	୪୫
୫୯ ।	କ.ହଁ ଅଛ ହେ ଶ୍ରୀହରି	୪୫
୬୦ ।	ମୁଁ ଅବା ନ ଦେବି	୪୬
୬୧ ।	ଶାବ ବ୍ରହ୍ମ ଜଣାଉଛି	୪୬
୬୨ ।	ଶାବ ଅ.ମା ଜଣାଉଛି	୪୭
୬୩ ।	ଜୟ ବିଦ୍ୟେଶ୍ୱର !	୪୮
୬୪ ।	ଜୟ ନୀଳକଣ୍ଠେଶ୍ୱର !	୪୯
୬୫ ।	ଜୟ ଭୁବନେଶ୍ୱରୀ !	୫୦
୬୬ ।	ସତ୍ୟନାରାୟଣ ! ତୁମ୍ଭ ପାଦେ ରାଗ	୫୧

ଶ୍ରୀ ଅଭିନ୍ନ ସୁନ୍ଦର ଜୟନ୍ତ

ଶ୍ରୀଗୁରୁ ଗାୟତ୍ରୀ

ଓଁ କ୍ଳଂ ଗୁରୁଦେବୀୟ ବିଦୁଃଃ ପ୍ରେମଦାତାୟୈ ଧୀମହି
ତନ୍ନୋଗୁରୁ ପ୍ରଚୋଦୟା ।

ଓଁ କ୍ଳଂ ଗୁରୁଦେବୀୟ ପ୍ରେମଦାତାୟୈ ନମଃ ।

ଜଣାଣ ପ୍ରେମ ସାଗର

****

ଶ୍ରୀ ଗୁରୁ ସ୍ତବ

ଗୁରୁକୃପା ହିଁ କେବଳ ଭାଷା ଏହି । ଦୋଷା ॥

ଗୁରୁ ବିଷ୍ଣୁ, ବିଧି ବାମଦେବ ମୋର

ଗୁରୁ ପରଂବ୍ରହ୍ମ ପରଂଧ୍ୟାମ ସାର

ଗୁରୁ ସବସ୍ତ୍ର ମୋ ଅନ୍ୟ ନାହିଁ କେହି ॥ ୧ ॥

ନିରାକାର ନିରାଗୁଣ ଗୁରୁ ମୋର ।

ଅଖଣ୍ଡରେ ପୁରୁଷେନ୍ଦ୍ର ଚରଚର

ଶିଷ୍ୟବତ୍ସଳ ହୃଦୟ ତପ୍ତା ବହି ॥ ୨ ॥

ଜନନୀ ଗର୍ଭରୁ ଗୁରୁ ତୁମ୍ଭେ ମୋର

ଏବେ ସେହି ଗୁରୁ ନିତ୍ୟ ନିରାଧାର

ଡାକେ ଘନ ଅକିଞ୍ଚନ କର ସାହି ॥ ୩ ॥

ହୃଦ-ସବେନ ମିତ୍ତର ଗୁରୁ ମୋର,
 ମୁହିଁ ଶକ୍ତି ଶକ୍ତିବାନ ! ଦୟା କର
 ତୁମ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ ମୋର ନାହିଁ କେନ୍ଦ୍ର   ॥ ୪ ॥
 ମୋର ଗୁରୁ ତୁମ୍ଭେ ପିନା ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁ !
 ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ହେ, ପ୍ରେମ କଳ୍ପତରୁ !
 ନାବ ଚଳାଉଛ କର୍ଣ୍ଣଧାର ହୋଇ   ॥ ୫ ॥
 ମୋର ନାଥ ପିନା ତୁମ୍ଭେ ଜଗତର
 ଏଣୁ ଜଗନ୍ନାଥ ନାମ ଗୁରୁକର,
 ପ୍ରାଣର ପ୍ରାଣ ତୁମ୍ଭେ ମୋ ଭାବଦାୟୀ   ॥ ୬ ॥
 ଗୁରୁ ଜନକ ଜନନୀ ପୌର୍ଣ୍ଣମୀସୀ
 ଗୁରୁ ମୋ ହୃଦ-କୁମୁଦ-ପୂର୍ଣ୍ଣଶଶୀ
 କୃତାଞ୍ଜଳି ପୁଟେ ଜଣାଇଛୁ ବାଇ   ॥ ୭ ॥

ଶ୍ରୀ ଗୁରୁ ସ୍ତବ

(୧)

ଜୟ ଜୟ ଗୁରୁ   ସତ୍ୟ-ନାଗପୁଣ୍ଡ
 ଜୟ ତୁ ଅନାମ ମହାଜନ ।
 ଭକ୍ତର ଜଞ୍ଜାଳ   ନ ବୁଝିବ ଯଦି
 କପାଇଁ ବହିବ ସୁଦର୍ଶନ ?   ॥ ୧ ॥
 ପ୍ରଭୁଙ୍କ ପ୍ରସନ୍ନ   ତବେ ବଧ କଲୁ
 ତେଣୁ ତୋ ହସ୍ତ କି ଗଲୁ ଖସି ?

ଆଜପାଏ କି କରକୁ ନ ଆଣିବ ?
 କହିଲେ ଲୁଲୁର ହସି ହସି   ॥ ୨ ॥
 ଆଣ ଆଣ ହର   ସୁଦର୍ଶନ ଚନ୍ଦ୍ର
 କିମ୍ପା କରୁଛ ନନ୍ଦରେ ହେଲା ?
 ତୋର ହସେ ଯେଣୁ   ଚନ୍ଦ୍ର ନ ଘଣ୍ଟିଲ
 ଭକ୍ତକର ବୁଝୁଛୁ ଭେଳା   ॥ ୩ ॥
 ଆହେ ଚନ୍ଦ୍ର !   ଚନ୍ଦ୍ର ହସେ ଧର
 ବିଳମ୍ବ ନ କର ନନ୍ଦକଳା ।
 କହେ ଅଭିରାମ   କଳ୍ପବିମଳ ହୋଇ
 ମୋର ଦକ୍ଷକ କର୍ପ ଦଳା   ॥ ୪ ॥

(୨)

ରସରାଜ ରାସରାଜ ! ଦୁଃଖୀ ସୋଦର ।
 କରୁଣାକର ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀନାଥ ଜନ ଠାରେ ଏତେ ନିଷ୍ଠୁର (ଘୋଷା)
 ନାହିଁ ମୋର ଭକ୍ତି ଭାବ,   ନ ଜାଣି କି ରମା-ଧବ
 ଶତ ଶତ କବଳ ମୋତେ ଉଦ୍ଧର   ॥ ୧ ॥
 ବୁଝି ବାଟ ମୋର ନାହିଁ   କେଣେ ବା ଯିବି ପଳାଇ ?
 ଅନ୍ଧ-ମୁଖେ ଲୋକ ପରି ଦଶା ମେ.ହର   ॥ ୨ ॥
 ଗର୍ଭା ଏଣି ଡାକ ଶୁଣି   ଥିଲ ଆହେ କମ୍ବୁମାଣି ?
 କି ଅପମାନୁ କୁଷ୍ଠାକୁ କଲ ଉଦ୍ଧାର   ॥ ୩ ॥

ଡାକ ଡାକ ଶୁଣେ କଣ୍ଠ   ନ ଜାଣ କି ପୀଡ଼-ପଟ !
 ପାଦାବ୍ଜ ବଜାଇ ଏଥୁ କର ଉଦ୍ଧାର   ॥ ୪ ॥
 କହେ ଅଭିରାମ ବାଇ   କୃପା ନେତ୍ରେ ଦେଲେ ଚାହିଁ
 କି କରିବେ ଶତ୍ରୁ ମୋର ? ହେ ଚନ୍ଦ୍ରଧର ॥ ୫ ॥

***

(୩)

କୀର୍ତ୍ତନ

ହେ ରାଧା-ବଲ୍ଲଭ !   ଏ ସଂସାରେ ଲଭ

ତୁମ୍ଭ ବିନା କିଛି ନାହିଁ ।

ମଦନ ମୋହନ-

ବଦନ ଛବିକି

ଯେତେବେଳେ ଦେଲି ଚାହିଁ !

ନୟନ-ଦଳ-ସୁନ୍ଦର ବରନ !

କେଶ-ପୁଞ୍ଜ-ରୁଳ କେଡ଼େ ଗୋଭନ !

ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରୁଚିରାମ୍ବର କି ଗୋଭ !

ଦେଖି ତୋତେ କେ ନୋହିବ ଲୋଭ ?

ବେଶୁ-କରେ କଙ୍କଣ ବିରଜଇ

ଗମ୍ଭୀର ହାସ ମୋ ମନ ମୋହଇ ॥ ୧ ॥

ଯେତେବେଳେ ଗୋପ-

ପୁରେ ଖେଳୁଥିଲ

ଗୋପୀ ଗୋପାଳ ସଙ୍ଗର

ଯେତେ ଲାଳା କଲ

କେ କହି ପାରିବ ?

ଗୋପୀ ମେଲେ ହେଲ ଶ୍ଵେର,

ଗୋପ-ଶ୍ଵେର ବୁଦ୍ଧି ଏଠାରେ ନାହିଁ,

ସାଧୁ ବୁଦ୍ଧି କେହ୍ନେ ଏଥୁ ହୁଅଇ ।

ଭକ୍ତ ଗଣ ସଙ୍ଗେ ହୋଇଛ ବାଲ ।

ଭକ୍ତ କି ଧନ ତୁମ୍ଭକୁ ଦିଅଇ । ୨ ।

ଶୈବ, ହରିତ, ପୀତ

ବର୍ଣ୍ଣ ମଣିଲ

ଲେହିତ ମାଳ ସଙ୍ଗର ।

ଏହି ପଞ୍ଚ ସଖା

ମଧ୍ୟରେ ବିଜୟ

କରିଅଛ ବଂଶୀଧର !

ସୋଳ ସହସ୍ର ଗୋପୀ ସଙ୍ଗେ କେଳି

କରୁଅଛ ଆଦେ ବିପିନ-ମାଳ !

ରାଧାବଲ୍ଲଭ ଯୁଗଳ ମୁରତି,

ଜୀବ ପରମ ସ୍ବରୂପେ ଥାଆନ୍ତି

ଭିନ୍ନ କିମ୍ବା ହୋଇଛ ଭାବଗ୍ରାସ୍ତ ?

ରାଧାକୁ ଅଙ୍ଗେ କି ଅଛ ଲୁଚାଇ । ୩ ॥

ହେ ଭକତ-ପ୍ରିୟ !

ପ୍ରଭୁ ଦୟାମୟ

ରାଧା-ବଲ୍ଲଭ ହୋଇଛ,

ଗୋପୀ-ଜନ-ବଲ୍ଲଭ

କେନ୍ଦ୍ରେ ହୋଇଲ,

ମୋ ବଲ୍ଲଭ କିମ୍ବା ନୋହୁଁ ?

ସେହି ପ୍ରଭୁ କେନ୍ଦ୍ରେ ଗୋପ ଗୁଡ଼ିଲ ?

ସର୍ବ ଘଟେ ଘଟେ କେନ୍ଦ୍ରେ ରହିଲ ?

ଅଙ୍ଗକୁ ଦେଇଅଛି, ପ୍ରଭୁ ! ନିଅ,

ଜୀବର ବଲ୍ଲଭ ପରମ ହୁଅ,

ଭାବେ କହଇ ଅଭିରାମ ବାଲ,

ତଳି ତଳି ଆସ ବଂଶୀ ବଜାଇ । ୪ ॥

(୪)

ମୋତେ ପରିଯାଣ ଦାନ,   ନାଗପୁଣ ବନ୍ଧୁ ନାହିଁ କେ ଆନ ହେ
 ପଦ୍ମନୟନ ! ନ ଜାଣ କି ମୋର ମନ ॥ ୧ ॥

ମୁହିଁ ଅକର୍ମୀ ବୋଲଇ,   ଯେ କର୍ମ ଦେଇଅଛି ଭବଗ୍ରାସୀ ହେ
 ତୁମ୍ଭ କର୍ମରେ, କରୁ ନୋଇଅଛି ମୁହିଁ ॥ ୨ ॥

ତୁମ୍ଭ କର୍ମ ମୁହିଁ କରେ,   କି ଫଳ ଫଳିବ ଜାଣି ନ ପାରେ ହେ
 ଶ୍ରୀ ନାଗପୁଣ ! ଅର୍ପଣ ତୋ ପ୍ରୀତିଧର୍ମରେ ॥ ୩ ॥

ନ ଜାଣି ଶ୍ରଦ୍ଧାସୁଧ !   ଯାହା ଦେଇଥିବ କମଳା ଧବ ହେ
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବଲ୍ଲଭ ! ସେହିପରି ନେଉଥିବ ॥ ୪ ॥

ଏତକ ମୁହିଁ କହୁଛି,   ତୁମ୍ଭ ହସ୍ତେ ସିନା ସବୁ ରହିଛି ହେ
 ଶ୍ରୀ ନାଗପୁଣ ! କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ମୋ ନାହିଁ କିଛି ॥ ୫ ॥

କହେ ଅଭିରାମ, ଅସି   ନାଗପୁଣ ! ଦିଅ କୃପା ବରଣି ହେ
 ଫଳ ଭୁଞ୍ଜିବ, ଆନନ୍ଦେ ହେଉ ତୋ କୃଷି ॥ ୬ ॥

-*-*-

(୫)

ଦାସ ଦୋଷ ନ ଧର ହେ,   ମୋର ପ୍ରାଣନାଥ
 ଯନ୍ତ୍ରୀ ନ ବଜାଇଲେ କି ବାଜିପାରେ ଯନ୍ତ୍ର ? (ଦୋଷୀ)
 ଅକର୍ମୀ-ଦାମ୍ଭ ବୋଲୁଅ,   ତୁମ୍ଭେ ପଦ୍ମ ନେତ୍ର !
 ଦେବ ଯାହା ନେବ ତାହା, ମୁଁ ନିମିତ୍ତ ମାତ୍ର ॥ ୧ ॥

ମୁଁ ତୁମ୍ଭର ଆଜ୍ଞାକାରୀ   ତୁମ୍ଭେ ମୋ ସାମନ୍ତ,
 ତୁମ୍ଭେ ମୋର ତାତ ସିନା, ମୁଁ ତୁମ୍ଭର ସୁତ ॥ ୨ ॥

ମୋତେ ନ ମିଳୁ ହେ ଭୁଞ୍ଜିବାକୁ କିଛି ।

ମନର କଥା ମୁଁ ଫିଟାଇ କହୁଛି ॥ ୭ ॥

ମାମୁଁ ପୁଅକୁ ମୋ ଦଉଁ କର ମୋତେ ।

ମୁକତି କାମୀ ମୁଁ ନୁହଁଇ ଯୁକତେ ॥ ୮ ॥

ମାୟାଧର ପର ଅଟ ବାୟାପତି ।

ମାଗେ ଅଭିଷେପ ନିର୍ମଳ ଭକତ ॥ ୯ ॥

(୭)

* କୀର୍ତ୍ତନ *

ହେ ସାରଙ୍ଗ-ଧାସୀ !

କାନନ-ବିହାରୀ

ତୁମ୍ଭେ ଏ ସଂସାର ସାର ।

ତୁମ୍ଭେ ବିନା ପ୍ରଭୁ !

ଯେତେ ଏ ବିଷୟ

ସବୁ ଜାଣଇ ଅସାର ।

ଧନ, ଦାସ, କୁଟୁମ୍ବ ଯେତେ ଛନ୍ଦି

ସିଂଗୁଣରେ ମୋତେ ନିତ୍ୟ ବାନ୍ଧି

କେଳକୁ ଏମାନେ ଦିଅନ୍ତି ଦରା

ଯେଣୁ ବାଟେ ଯେଣୁ ହେବେ ଅଲଗା

ସାରଥୀ ମୋହର ରଙ୍ଗ ଅଧର

ତାଙ୍କ ବିନେ ମୋତେ ଦିଶେ ଅନ୍ଧାର ॥ ୧ ॥

ନୀଳ-ଶମ୍ଭୁକ

କଳେବର ଯାହାର

କମଳା ଯା'ର ଘରଣୀ ।

ସେହି ପ୍ରଭୁଙ୍କର

ଏ ଦେହ ସଂସାର

ଆଗରୁ ବନ୍ଦୀ ହେଲଣି ।

ଆଜି କେଣିକି ଯିବି, ନରହରି !

ଆଇନକୁ ଅଛି ହସ୍ତରେ ଧରି

ସମର୍ପଣ ଯେବେ ଯିଅନ୍ତୁ । ହୋଇବେ
ଆଜ୍ଞା ନେ କପାଳି ଘୋଡ଼େ ଡାକିବ ?
ଲୁଗା ଲୁଗା କେଣେ ବୁଲ ଡେଇଁ !
ଧରି ବାନ୍ଧି ଦେବି ମନୋରଞ୍ଜିତ
ସାବେ କହଳ ଅଭିରାମ ବାଜ
ଧରି ବାନ୍ଧି ଦେବି ଏଥର ମୁଣି ॥ ୨ ॥

(7)

କପ୍ପ କପ୍ପ ଧର-ଧର !   ଦକ୍ଷିଣ ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟ ତୋ ରଜ ଅଧର
ରସରାଜ ହେ, ମୁଁ ଦେଖି ଗାସ ତୁମ୍ଭର ॥ ୧ ॥
ଚନ୍ଦନ-ଚର୍ଚ୍ଚିତ-ତନ୍ମୁ,   କୌଣସି ଭୃଷଣ ନ ଯାଏ ମନୁଁ
ରସରାଜ ହେ, ଦେଖିଥିଲି ଦେଖି ଦିନୁ ॥ ୨ ॥
ନବନ ମାରତ ଶ୍ୟାମ   କଣୋର ବୟସ ଦହୁଛି ମୁଁ
ରସରାଜ ହେ, ସମ ନୁହେଁ କୋଟି କାମ ॥ ୩ ॥
ଯଦି ହେବେ କୋଟି ସୋମ,   ବଦନ ଛବିକ ନୋହିବେ ସମ
ରସରାଜ ହେ, ନାମ ତୋର ଅଭରମ ॥ ୪ ॥
ଶୁମଙ୍ଗଳ ମନ୍ଦହାସ୍ୟ   ଦେଖି ଭୁଲିଗଲା ମୋର ମାନସ
ରସରାଜ ହେ, ସଂସାର ଲାଗିଲା ବିଷ ॥ ୫ ॥
ସିଂହଙ୍କ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱମା ହୋଇ,   କି ରଜରେ ବଂଶୀ ଦିଅ ବଜାଇ
ରସରାଜ ହେ, ଶୁଣି କେ ନୋହିବ ବାଇ ? ॥ ୬ ॥
କେ ରୂପ ବଞ୍ଚିବ ତୋର ?   ଶେଷାନନ୍ଦେ ଶକ୍ତି ନୋହିବ ତା'ର
ରସରାଜ ହେ, ଶରଣ ତୁମ୍ଭ ପଦ୍ମର ॥ ୭ ॥

ତୋର ମୋର ଯେ ସମ୍ବନ୍ଧ ସେବ୍ୟ ସେବକରେ ପଡ଼ିଛି ବନ୍ଧ
ରସରାଜ ହେ, ଜଳରେ ଯେସନେ କଦ ॥ ୮ ॥

ମୋତେ ତୁମ୍ଭେ ଅଛ ଧରି ମୁଁ ତୁମ୍ଭକୁ ଯଦି ପାରନ୍ତି ଧରି
ରସରାଜ ହେ, ଦଶନ୍ତା ସୁନାଟା ପରି ॥ ୯ ॥

ତୁମ୍ଭେ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ଦୁଇ, ମିଳନ ଅର୍ଥେ ଜନ୍ମିଅଛି ମୁହିଁ
ରସରାଜ ହେ, ବେଳ କ'ଣ ହୋଇନାହିଁ ? ॥ ୧୦ ॥

କାଳିଆ ଧୁମର ମୋର, ମୋ ହୃଦ-ପଦ୍ମରେ ଘର ତୁମ୍ଭର
ରସରାଜ ହେ, ଅଭାଗ୍ୟ ହୃଦହାର ॥ ୧୧ ॥

(୯)

ଅଛି କି ମନେ ତୁମ୍ଭର, ମୋ ହୃଦ-ହାର !
ପ୍ରଥମ ଦିନ କଥାକୁ ।

ରୁଗି ମୋ ଦିନେ ଥିଲୁ ଦୁଇ ଲାଳା ଦେଖିଲୁ,
ନିଅରେ ପଡ଼ି ଦାସ ଯଦି ବାଉଁଶା ହେଲୁ,
ପାଞ୍ଚରେ ଦଶୁଛି କି ? ହୃଦନାଥକୁ ମୋର,
ଏକ ପିଆଅ ତେବେ ମୁଁ ଯଦି ନୁହେଁ ତୋର,
ହେ ନବ-ଧର-ଦାସ- ଜନକ ! ମୁଁ ତୋ ପର,
ଦଶ ହୋଇଛି ଯେବେ ସାତକୁ ଦିଅ ଚରି,

କାରରେ କହେ ତୁମ୍ଭକୁ ॥ ୧ ॥

ତେର ମୋ ଘୋଷି ଆସଇ, ହେ ହୃଦ-ସାଗର
ଅଶ୍ରୁମ ମୋହର ନାହିଁ ।

ତିନି ହୋଇବି କୋଲି	ସବୁ ନାହିଁ, ନ ଥିଲି,
ଚଢ଼ିତ ଦେବ ମୋତେ	କୋ ଭାବେ ଦାସୀ କଲି,
ଏଗାର ଦେବ ମୋତେ	ତୁମ୍ଭ ପୀରୁତ କମ୍,
ନୋହିଲେ ଉନ୍ନତବଂଶୀ	ଛେଦନ କର ଶ୍ୟାମ ।
ସତର ବେଳ ମାନ	ଆସୁଛି ଦନ ଦନ,
ଦୁର୍ଗାକେ ପଦକୁ	ଧରି ଦ୍ୟୁତି ଗଜନ

କହିବି ଅନ୍ୟ କାହାକୁ ? । ୧ ॥

କୋଡ଼ିଏ-ଧର-ଅଇରି ପୂଜାଂଦ୍ର ପରି

ଏକବିଂଶକୁ ନ ଧରି,

ଛବିଶ-ପଦ ମୁହିଁ	ଜଳବନ୍ଧୁ ମଣିବେ
ପଞ୍ଚବିଂଶକୁ ମୋର	ବିଷ୍ଣୁ ଟଳଇ ନାହିଁ,
ବାଇଶି କହିଛି ମୁଁ	ତୁମ୍ଭ ନାମ-ରଚନ,
ତେଇଶି ତୁମ୍ଭେ ଏକା,	ଶୂନ୍ୟ ମୋ ଶିରୁବନ
ସପ୍ତବିଂଶେ ଜାଣିଲି,	ବନ୍ଧୁ ତୁମ୍ଭେ ମୋହର,
କୃଷ୍ଣ ମାର୍ଗେ ନ ନେଇ	ଚରଣେ ଅସ୍ଥ କରି ।

ଅଭରମର ପ୍ରୀତିକୁ ॥ ୩ ॥

— (✱) —

(୧୦)

ଜୟ ପତିତ-ପାବନ ହେ, ପତିତ ଯାଉଛି ଭାସି ।
 ମାଳାତୀ-ନାଥୀ ଲୁଲି କର ପରା ଭକତ ହୃଦରେ ପଶି ।
 ଦ୍ଵାଦଶ ଚାରିକି କଲ ମୁକୁଳା
 ଶ୍ଵେତ ପଶିବେଟି ହେ ନନ୍ଦକଳା ।

ନିର୍ଦ୍ଦମର ଦର   କରି ଦେବେ ନୁର
ତୋ ପୁର ସମ୍ଭାଳ ଅସି   ॥ ୧ ॥

ଦ୍ରାଘଣି ତାଳକୁ   ଏକଇ କଞ୍ଚି
ଜ୍ଞାନ ସୁସେ ଧରି ଧାନେ ମୋଡ଼ୁଛି ।

ଖୋଲୁ ଖୋଲୁ ତାଳ   ଅସନ ହୋଇଲ
ଲୁଚୁଅଛ ହସି ହସି   ॥ ୨ ॥

କଟି ଚନ୍ଦ୍ର ପରେ   ଖେଳୁଛ ବସି
କରୁ ଛଡ଼ାଇ ନେଲ କେ ବଂଶୀ ?

ରାଧା ରାଧା ବୋଲି   ନ ଡାକେ ମୁଲେ
ଧାରା ଧାରା ଖସୁ ବେଣୀ   ॥ ୩ ॥

ସପ୍ନାଙ୍ଗେ ବଜାଇ   ଅଶ୍ରୁରେ ନାହିଁ
ସ୍ବର ପରି ଏଣେ ତେଣେ ଲୁଚୁଛି

ମୃଣାଳ ସୁଷ୍ପନ୍ଦ୍ର   ସହସ୍ର ଅଂଶରେ
ସୁରୁପ ଦେଖାଇ ବସି   ॥ ୪ ॥

ଏଡ଼େ ସ୍ଥିର ଦୃଷ୍ଟି   କାହାର ହେବ
ନିଶ୍ଚିନ୍ତ କରି ଲଖ ବିଚାର

ତଳେ ଥିବ ଦୃଷ୍ଟି   ଉପରକୁ ମୁଣ୍ଡି
ପ୍ରତିବନ୍ଧେ ଯାଉ ମିଶି   ॥ ୫ ॥

ଭକ୍ତ ଭାବେ ଚତୁ-   ଭୁଞ୍ଜ ହୋଇଣ,
ଯେଣେ ଚାହିଁଲେ ତେଣେ ନାବସୁଣି

କହେ ଅଭିଷେପ   ଲକ୍ଷ୍ମୀର ନନ୍ଦନ
ଭକ୍ତ ମେଲେ ଆଉ ବସି   ॥ ୬ ॥

(୧୧)

ଜୟ ଅକର୍ମ-ବିହାସ ହେ କର୍ମ ନ ପାରଇ କର,
ଅକର୍ମରେ ଯଦି ପ୍ରାପତ ହୋଇଲୁ ଏଡ଼େ ସୁଦୟା ତୁମ୍ଭର (ଦୋଷା)

ଜପା ମାନ ଦୂର କଲ, ମନ ଜ୍ଞାନରେ ରହିଲ ହେ
ଅଜ୍ଞାନ ତୁମ୍ଭକୁ ଚିହ୍ନି ନ ପାରନ୍ତି ଜ୍ଞାନକୁ ରହିଲ ଧରି ॥ ୧ ॥

ଜପ ତପ ନାହିଁ କରି ଜୟ ଅକର୍ମ ବିହାସ ହେ
ଦର୍ଶନ ନ ଦେଲ ଦରଶନ ଦେଲ ମୁଁ ପର ଅଟେ ତୁମ୍ଭର ॥ ୨ ॥

ଅଭିରାମ ତୋର ହରି ଅଭିରାମ ମୋର ହରି ହେ
ତୋର ଅଭିରାମ ମୋର ଅଭିରାମ ନ୍ୟାୟରେ ହେବ ଯାହାର ॥ ୩ ॥

(୧୨)

ରମା ରମଣ ! ତୁମ୍ଭ ପାଦରେ ଶରଣ
ମୋର ମନ କଥା ଯାହା, ସବୁ ଜାଣ ଆପଣ ॥ ଦୋଷା ॥
ହେ ପ୍ରଭୁ ନରକେଶବ ! ଜଗତ ତୋ ଆଜ୍ଞାକାରୀ

ମୁଁ ଦୁହେଁ କାହାର, ବାରଣ-ମାରଣ-ତାରଣ ॥ ୧ ॥
ନ ଜାଣେ ଧର୍ମ ଅଧର୍ମ ଅତେ ଦୁଃଖୀ ସୁଖୀ-ଶ୍ୟାମ ?

ଭାବନା ଏତିକି ମୋ ହୃଦରେ ଆରତ ସାଣ ॥ ୨ ॥
ଭକ୍ତକୁ ଡୋଳା ଗୋଚରେ ଅଭକ୍ତକୁ ବଡ଼ ଦୂରେ

ଭକତ ଭାବକୁ ଭେଳା ବାନ୍ଧିଛ ନାରାୟଣ ॥ ୩ ॥
ଭ୍ରମର ଗୁମ୍ଫାରେ ଗଲ ଶେକୁର, ଦୁଃଖୀ ସଙ୍ଗୀନ !

ହରଣ ଗୁଣେ ଫେଡ଼ାଣ ମିଶାଣକୁ ଜାଣ ॥ ୪ ॥

ଯେଣିକି ଚାହିଁଲେ ମୁହିଁ   ତୁମ ଛଡ଼ା କିଛି ନାହିଁ
 ପିଣ୍ଡ ବୁଝାଣରେ ପୂରି ଅଛୁ ତତ୍ତ୍ଵ ଧରଣ ॥ ୫ ॥
 ବିଷୟା ନେଷକୁ ଦୂର   ରହିଛୁ ପାଣି ପାଣର
 ଜୋଟିଏ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣକୁ ନିନ୍ଦା କରୁଅଛୁ ଚରଣ ॥ ୬ ॥
 ପାଦ ନାହିଁ ପାଣି ନାହିଁ   ରୂପାନ୍ତର ଲୁପ୍ତ ଦେଖି
 ଭକତ ଭାବରେ ରୂପ କରୁଅଛୁ ଧାରଣ ॥ ୭ ॥
 କହେ ଅଭାବମ ବାଲ   ଭକତ ଭାବକୁ ବାଲ
 ଲକ୍ଷ ଉଦ୍ଧାରଣ-ବେଶେ ଦେଖିଲୁ ମୋ ନୟନ ॥ ୮ ॥

(୧୩)

ଦୀନବନ୍ଧୁ ହେ,
 ବନ୍ଧୁ ତୁମ୍ଭେ ମୋହର ।
 ଯିଏ ଯେଉଁଠି ପରି   ଭାବୁଛି ତୁମକୁ
 ସେହି ଅନୁସାରେ ତୁମ୍ଭେ କାହାର (ଘୋଷା)
 ଚାହୁଁ ଆଇ ଯେଣେ   ବନ୍ଧୁ ! ଆଅ ତେଣେ
 ତୁମ୍ଭ ପରି ଜଣେ ଆଉ କେ ମୋର !
 ନେଷ ବୁଜି ଦେଲେ   ହୃଦରେ ପ୍ରକାଶ
 ଯେଣେ ଚାହୁଁ ବନ୍ଧୁ ! ତେଣେ ତୁମ୍ଭର ॥ ୧ ॥
 ଦେଖୁଛି ଜଗତେ   ବନ୍ଧୁଛନ୍ତି ଯେତେ
 ଧନ ଦୃବ୍ୟରେ ହୁଏ କାରବାର,
 ତୁମ୍ଭପରି ବନ୍ଧୁ   କିଏ ସେ ହେବ କି
 ଭାବଗ୍ରାସୀ ନାମ ହେବ କାହାର ॥ ୨ ॥

ସଂସାରେ ସେ ବନ୍ଧୁ   ଦେବା ନେବା ବନ୍ଧୁ

ନ ଦେଲେ ନ ନେଲେ କିଏ କାହାର !

ତୁମ୍ଭପରି ବନ୍ଧୁ   କିଏ ସେ ହେବ କି ?

ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଦେବ ସୁଦାମା ପୁର   ॥ ୩ ॥

କି ନ କଲ ବନ୍ଧୁ-   ମହାନ୍ତି କି, ବନ୍ଧୁ !

ବନ୍ଧୁ ପାଇଁ ବଢ଼ିଲ ଅଳ୍ପ ଭାର

ଜଗବନ୍ଧୁ ପରି   ବନ୍ଧୁ କାହିଁ ଅଛି

ଦୃଢ଼ ହୋଇ ଯିବେ ହସ୍ତିନାପୁର   । ୪ ।

ହୃଦୟ ବେଦନା   କେ ବନ୍ଧୁ ଜାଣିବ

ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ ଛଡ଼ା କିଏ କାହାର ?

ଜୀବନର ବନ୍ଧୁ   ହେ ପରମ ବନ୍ଧୁ !

ସୋଗ୍ୟ ହେବି ସତେ ପଦକୁ ତୋର   ॥ ୫ ॥

ତୁମ୍ଭକୁ ପାଏ ମୁଁ   ଭଲ ଯେଉଁପରି

ନିଶିଲେ ନ ଥାନ୍ତି କେନ୍ଦ୍ର ମୋହର

ଭ୍ରଷେ ଅଭରମ   ବନ୍ଧୁ ଭାସିଗଲେ

ଜଗବନ୍ଧୁ ! ମୋତେ ଉଦ୍ଧରି ଧର   ॥ ୬ ॥

—୫୫●୫୫—

(୧୫)

ଆହେ ଜୀବର ଜୀବନ ! ତୁମ୍ଭକୁ କି ଦେବି ଧନ (ଘୋଷା)

ଏ ଯେଉଁ ଦେହ ସଂସାର   ବେଳୁ ହୋଇଛି ତୁମ୍ଭର
ମୁଁ ଅଟେ ନିର୍ଦ୍ଦୀନ ମୋର   ଧନ ମାତ୍ର ଜନାର୍ଦ୍ଦନ ॥ ୧ ॥

ମୋର ଧନକୁ ତସ୍ତର
ନିର୍ମଳ ଭକତି ଗୃହେ
ଘେରକୁ ନ ପାରେ ଧରି
ତୁମ୍ଭେ ନ ଧରିଲେ ଘେର
କହେ ଅଭିରାମ ବାଇ
ଯେହ୍ନେ ଘେର ସେହ୍ନେ ସାଧୁ

ହୋଇଣ କରିଲେ ଜୁର
ରଖିଛନ୍ତି ସାବଧାନ । ୨ ।
ତୁମ୍ଭ କି ନ ଜାଣ ହରି !
ଆଜି କେ ହେବ ଭ୍ରମନ ? । ୩ ।
କୃପା ନେତ୍ରେ ଦେଲେ ଚାହିଁ
ନ ଥିବ ମୋହର ଭିନ୍ନ । ୪ ।

(୧୫)

ଦୃଢ଼ ! କହିବୁ ଯାଇଁ
ନ ଶୁଣିବେ ଯେବେ ଚେତ
ଧୂଳି ଖେଳ ବେଳେ ଦିନେ
ସେ କଥାକୁ ଭୁଲିଲେ କି ?
ଅଳିକୂଳ ଜାର ଜାତ
ଭାଳି ବିଚ୍ଛେଦରେ ବିପରୀତ
କହେ ଶାନ ଅଭିରାମ
ସଧା ସଧା ବୋଲି ବଣୀ

ମୋହର ଦୁଃଖ ଜଣାଇ ।
ଶୂନ୍ୟରେ ଦେବୁ ଚେତାଇ ।
ଯାହା କହିଥିଲେ କର୍ଣ୍ଣେ
ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ପୁରେ ରହି । ୧ ।
ବାସଙ୍ଗେ ବଳାଇ ଚିତ୍ତ
ରଖିଥିବେ ସ୍ୱେଦୀ । ୨ ।
ଦୃଢ଼ ! କହିବୁ ମୋ ନାମ —
ବକାଅନ୍ତି କାହିଁ ପାଇଁ । ୩ ।

( ) * ୦ * ( )

(୧୬)

କାହିଁକି ମୋଠାରେ ହେଲା ହେ, ଚକା ହୋଲା !
ଡାକିଲେ ନ ଶୁଣି କହୁଡ଼େ
ଡାକି ଡାକି ଶୁଣି ଗଲଣି ଗଲା ହେ । ଦୋଷା ।

ଯେତେ ଡାକଲି ମୁଁ
ନ ଶୁଣିଲି ନନ୍ଦକଳା !
ଡାକ ଶୁଣିଲି ନାହିଁ
ନ ଶୁଣିଲି ନନ୍ଦକଳା !
ହୃଦୟ ଏଡ଼େ ଦାରୁଣ
ହୃଦେ ଧରି ବନମାଳା ହେ । ୧ ॥
ହୃଦୟ ଏଡ଼େ ନିଷ୍ଠୁର
କେଣେ କର ଖେଳା ଲୁଳା ହେ ।
କହେ ଅଭାସନ ବାଲ
କହି ଶୁଣ ହେ ଭବଭାଗ୍ୟ
ଭାସି ଯାଉଛି ପାଗଳା ହେ ॥ ୨ ॥

(୧୭)

ଆହା ମୋର ଜୀବନରେ,
ନ ପାଇ ବିରାଗ ହେଲି ରାସ ଦିନରେ । ଦୋଷା ॥
ତୋର ଏ ଚନ୍ଦ୍ର-ବଦନ
ଦେଖି ମୁଁ ହୃଦୟ ଉଛନ୍ନ
ପାଶୁ ଅନ୍ତର ନ କର, ପ୍ରାଣଧନ ରେ ॥ ୧ ॥
ମନ-ରକ୍ତେ କର ରାସ
ଦିନେ ନ ହୋଇଲି ବଶ
ସେହି ପାଦେ ରଖ ମୋତେ ଜନାଦର ହେ ॥ ୨ ॥
ଶରଦ-ପଦ୍ମ-ଚରଣ
ତହିଁରେ ଆଉ ଏ ମନ
କୁସୁମ-ଦାର-ଭାସିଆ ! ରାଧା ଧନ ରେ ॥ ୩ ॥
ତୋର ଅଭୟ ପଦ୍ମର
କିଣେ ନ ଦେଇ ପାସୋର
ଦୃଷ୍ଟି ଅଗ୍ରେ ରହି, ଦିଅ ଦରଦେ ହେ ॥ ୪ ॥

ଗଗନରେ ଦିନମଣି   ଜଳେ ଫୁଟୁଛି ନଳିନୀ
 ତା'ର ତା'ର ପ୍ରୀତି ପର ଅକଳନ ରେ । ୫ ॥

ବାର ଅଳ୍ପ ଲେ ରହିଛି   ପ୍ରୀତି-ଦୀପ ଦିନାଶୁଭ
 ଡାକ ଡାକ ନ ଶୁଣୁଛି ଭଗବାନ ହେ । ୬ ॥

କହେ ଅଭିରାମ ଶୁଭେ   ଅଭୟ ବରକୁ ଦେବେ
 କହେ ଅଭିରାମ ମୋର ପଞ୍ଚପ୍ରାଣ ହେ । ୭ ॥

(୧୮)

ଦିଅ ମୋତେ ଭକତ କରି   ଆହେ ମୋର ଭକତ ପ୍ରିୟ !
 ଭଜ ପଦେ ନାହିଁ ମୋ ଆଶ, ତୁଳ ବୋଲି କଲି ନିଶ୍ଚୟ (ଦୋଷୀ)
 ତୁମ୍ଭେ ନାଥ ଭବ ! କାଣ୍ଡାଣ୍ଡ,   ମୋତେ ନ କରିବ କି ପାରି ?
 ତୋ ପଦପାଦ ତରଣୀ,   ଦିଅ ଆଉ ନ ଥାଉ ଭୟ । ୧ ॥

ପରିବେଷଣ କରେ ମାତ,
 ଭୁଲିଲେ ରହିଲ ଜଣେ,
 କହଇ ଅଭିରାମ ବାଇ-
 ବେଳ ଉଣି ଅନାଇଛି,

ଆନନ୍ଦେ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ବାଳୁକା
 ନ ଜାଣିଲ ଦେବାଧିପୟ । ୨ ॥
 ନାଥ, ଦେଖି ଦେଲେ ଅନାଇ
 ପଦପାଦେ ଲଗାଇ ଲୟ ॥ ୩ ॥

(୧୯)

କେଉଁ ନଦୀରେ ହେବ ପାର,   ହେ ବଂଶୀଧର !
 ସବୁବେଳେ ସବୁ କାଳେ   ତୁମ୍ଭେ ମୋର କର୍ଣ୍ଣଧର :ଦୋଷୀ॥

ନାକଟି ଅଟେ ଦତ୍ତଗ   ନ ସହେ ଅଧର୍ମ ଭାବ
ନଅଟି ଦଳିଆ ତାହାର, ହେ ବଂଶୀଧର ! । ୧ ।

ନାହିଁ କାତ କେରୁଆଳ   ଅକାତ ଗଞ୍ଜର ଜଳ
ତୁମ୍ଭେ ଅନୁକୁଳ ସମୀର, ହେ ବଂଶୀଧର ! । ୨ ।

ଯେଉଁ ଆଡେ ଚାହିଁ ଆଇ   ଜଳ ଜଳୁକୁ ଦେଖଇ
ଆଗରେ ପ୍ରକାଶ କୁନ୍ଦୀର, ହେ ବଂଶୀଧର ! । ୩ ।

ସି କୁଟ ପବନ ପରେ   ପଦ୍ମପୁଲର ଉପରେ
ରାହାମ-ଝିଲି-ଝିଲି, ହେ ବଂଶୀଧର ! । ୪ ।

ସେ ପଦ୍ମ ଶୂନ୍ୟ ରହିଛି   ନାଜ ତା'ର ନାହିଁ କିଛି
କାୟୁଛି ବବଧ ପ୍ରକାର, ହେ ବଂଶୀଧର ! । ୫ ।

ସେ ବାସ ଯୋଗେ ଭ୍ରମର   ଉଡୁଛନ୍ତି ପଲ ପଲ
ଅନଳେ ପତଙ୍ଗ ପ୍ରକାର, ହେ ବଂଶୀଧର ! । ୬ ।

ଭାଷେ ଅଭିରାମ ବାର   ବାଜ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନ ନାହିଁ
ଚର୍ଚ୍ଚିକ ନାବ ନଅ ମୋର, ହେ ବଂଶୀଧର ! । ୭ ।

(୨୦)

ସୁତକର କହ, ନାଥ !   ମୁଁ ସହ ତୋର ଭାବ୍ୟ ହେ
କାହାକୁ କହିବି ଦୁଃଖବଣି ?

ଦୁଃଖୀଣ୍ୟାମ ଶାନବଳ୍ମ !   ଭକ୍ତପ୍ରିୟ କୃପାସିନ୍ଦୁ ହେ
କାହିଁକି ବହିଷ୍ଟ ବୁଦ୍ଧବଣି । ୧ ।

ଆହେ ପ୍ରଭୁ ଆଦର !   ଚନ୍ଦ୍ରାମଣି ପୂର୍ଣ୍ଣାନନ୍ଦ ହେ
କାହା ପ୍ରେମେ ହୋଇବ ଆନନ୍ଦ ?

(୨୨)

ସତ୍ୟନାଗପୁଣ ସ୍ବାମୀ ହେ,	ବିଶ୍ୱେ ଜଗତନାଥ !
ଜୀବଭୂତ ଭୂତ ବିଲଗ	ତୋର ନ ପାଏ ଅନ୍ତ । ୧ ।
ସତ୍ୟନାଗପୁଣ ନାମରେ	ବାନା ଉଡୁଛି ପରା
ମିଛ ନାଗପୁଣ କି ପାଇଁ	ହୁଅ ମନ୍ଦର-ଧରା । ୨ ।
ତୁମ ମାୟା ତୁମେ ନିବାର	ମୋର ଆୟତ୍ତ ନାହିଁ
ନହେ ଅଭିରାମ ନାମରେ	ବାନା ଉଡୁଅଛଇ । ୩ ।
ସତ୍ୟ ନାଗପୁଣ ପୁନାରେ	ପରା ବଳିଛି ମନ
କେଉଁପରି ପୁନା ହୋଇବ,	ଆହେ ମଧୁସୂଦନ ! । ୪ ।
ତାର କା ନ ତାର ତୁମ୍ଭର	ନାମ ପତିତ-ନାଥ
ତେଣୁ ଅଭିରାମ ଭରସା	କରି ଅଛି ସନ୍ତତ । ୫ ।

* - *

(୨୩)

ଆହେ ପ୍ରଭୁ, କମଳା-ନାଥ
 ଯାହା ଦେଇଥିଲ ନିଅ ଫେରସ୍ତ ।
 ଦେବା ପାଇଁ ତୋତେ କିଏ କହୁଥିଲା ?
 ନେବା ପାଇଁ କିମ୍ପା ମନେ ଦୁଃଖିତ । ଘୋଷା ॥
 ବେଳହୁଁ ଯେବେ ଜାଣିଥାନ୍ତି ତୋ ଧନ ମୁଁ କିମ୍ପା ନିଅନ୍ତି ?
 ଦେଇଥିଲ ଯାହା ନିଅ ଏବେ ତାହା ଜାଣିଲି ହେ ଜନକ-ସୁତା ନାଥ
 ମିଶ୍ର ବୋଲି ଭାବିଲି ଯାହା ପ୍ରକୃତରେ ଦେଖିଲି ତାହା
 ତୁମ୍ଭ ଧନ ଦିଅ ମୋର ଧନ ନିଅ, ଜଗତ ଭବନ ମଙ୍ଗଳ ହିତ । ୧ ।

ହସି କହଇ ଅଭରମ   ଦେବା ନେବା ହେଲ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
ଏହଠାରୁ ଯୋଥୁ ବରା ହୋଇଗଲା,
କିସ ହୋଇବ ଫଡ଼ି ବହୁ ଶିଷ୍ୟ ॥ ୩ ॥

(୨୪)

ନାଥ ମୋତେ ଗୁଡ଼ି ଯାଅ ନା,
ଏ ଉଚ୍ଚ-ସାଗରେ ହରି ! ଉପାକ୍ଷଣ ଦିଅ ନା (ଘୋଷା)

ନ ପାଇ ଭୁବର ଅନ୍ତ	ହେଉଅଛି ମୁଁ ଅନାଥ
କେବଳ ପାତିଛି ମାଥ	ଆଶ୍ରା କରି ତୋ ବାନା ॥ ୧ ॥
ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ନାମ	କରୁଥାଇ କର୍ଣ୍ଣ ପାନ
ସତ୍ୟ ନାରାୟଣ ନାମ	କେନ୍ଦ୍ର ମୋତେ କହନା ॥ ୨ ॥
ଯା'କୁ କରିଥିଲି ସାର	ସେ ଏବେ ହୋଇଲ ପର
ଝଙ୍କ ଚନ୍ଦ୍ର ଗଦା ପତ୍ର	ବହ କାହିଁ ପାଇଁ ନା ॥ ୩ ॥
ଅନ୍ତର୍ଗତ ନାରାୟଣ	ମୁଖେ କହେ କୃଷ୍ଣ ନାମ
ଅଭରମ ନାରାୟଣ	ଅଭରମ ବାଅ ନା ॥ ୪ ॥

(୨୫)

ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ନାଥ !   ନ ଜାଣି କି ମୋହର ମନ ?
ଭୂତ୍ୟ ମନ ଚିତ୍ତବାକୁ କି ଅକ୍ଷଣା —
ହେଲ ପରି ଏବେ ଦିଶୁଛି ମୋତେ, ହେ ନାରାୟଣ (ଘୋଷା)
ସର୍ବ ଘଟେ ରହିଛି ପୁର   ତେଣୁ ତାହାର ନାମ ପୁର
ପୁରୁଷ ଉତ୍ତମ   ତେଣୁ ପୃଷ୍ଠୋତ୍ତମ
ନାମ ବହୁତ ହେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ରମଣ ! ମୋର ଜଣଣ ॥ ୧ ॥

ମନ କଥା ଜାଣ ନ ଜାଣ   ତୁମ୍ଭ ପାଦେ ରଖ ଶରଣ
ପିଣ୍ଡକ କରତା !   ଏହିଠାରୁ ପୋଥି

ବନ୍ଧା ହୋଇଲ ହେ ରମା-ରମଣ ! କଲ ଅର୍ପଣ ॥ ୨ ॥

ଜନନୀ ଜଠରୁ ଶରଣ   ପଶିଛି ତୋ ପଦ୍ମଚରଣ
ଏବେ ଆଉ କିସ   ଶରଣ ପଶିବ ?

ଅଭରମ ତୋର ମୋ ନାବପୁଣି, ପଦ୍ମ-ରମଣ । ୩ ।

***

(୨୭)

ତୁମ୍ଭେ ମୋର, ମୁଁ ତୁମ୍ଭର   ଆହେ ମୋର ସ୍ବାମୀ
ତୁମ୍ଭେ କି ନ ଜାଣ, ଆହେ ଗୁରୁ ଅନ୍ତର୍ଧାମୀ ! ॥ ଘୋଷା ॥

ନ ଜାଣେ ଧର୍ମ ଅଧର୍ମ   ଆହେ ସ୍ବାମୀ ଅଭରମ
ତୁମ୍ଭେ ପ୍ରେମ ଦେଲେ ମୁହିଁ ହୋଇବି ପ୍ରେମୀ ॥ ୧ ॥

ଏ ଇଚ୍ଛେ ସୁଖ ଦୁଃଖକୁ   ସବୁ ଅର୍ପଣ ତୁମ୍ଭକୁ
ତୁମ୍ଭ ବିନା ମୁହିଁ ମାୟା-ସଂସାରେ ଭ୍ରମି । ୨ ।

କହେ ଅଭରମ ବାଉ   ମୋ କଳେ କର୍ମ ନୁହଇ
ତୋ କୃପାରେ ନିଗମକୁ ପାରେ ମୁଁ ଗମି ॥ ୩ ॥

***

(୨୮)

କପ୍ତ ବୁଦ୍ଧବଜ୍ରା !

ତୁମ୍ଭେ ଶାନ୍ତି ଧାମ ଠାରେ ଶାନ୍ତି ପୂଜା (ଘୋଷା)

ଶୂନ୍ୟ ମଠକୁ ଶୂନ୍ୟ ପୂଜାଣ୍ଡ   ଶୂନ୍ୟରେ ଶୂନ୍ୟରେ ପଡ଼େ ହୃଦି
ଶୂନ୍ୟ ଠାକୁରକୁ ଛପନ ଶ୍ରେଣକୁ, ଶୂନ୍ୟ ଶୂନ୍ୟ ହୋଇଅଛି ଶଙ୍ଖା ॥୧॥

ଛପନ କୋଟି ଶୂନ୍ୟ ମଠରେ   ଗରୁ ହୁଅନ୍ତି ଅଗନ୍ତାରେ
ଶୂନ୍ୟ ମଠ ଶ୍ରେଣ ଯେ ଖାଇ ପାରିବ ତା'କୁ କି କରିବ ଯମରାଜା ॥୨॥

ଶୂନ୍ୟ ମଠ ଅଟେ ଅବାରଣ   ତେଣୁ ଗୁହାରିଆ ପଣ ପଣ
ଯେହ୍ନେ ମନହୀନ ପୁରଣ ହୁଅଇ ଯେ ଶୁଣୁଛି ସେହି ଜାଣେ ମଜ୍ଜା ॥୩॥

ସେ ମଠ ମନ୍ତ୍ରମା ଅନ୍ତ ନାହିଁ   ନଦା ନାହିଁ କି ପ୍ରଣାମା ନାହିଁ
ଯେ ଯାହା ମାଗଇ ସେ ତାହା ପାଅଇ ଠାକୁର ନାମ କ'ଣ ଭଣିଆ ॥୪॥

କହେ ଅଭିରାମ ବାଳଧର   ପାପୀ ମାନଙ୍କର ମୋଷ ହାର
ଅବଧୂତ ନାମେ ବାମା ଉଡୁଅଛି ଦର୍ଶନ କରିଣ ପାପ ହଜା ॥ ୫ ॥

କହେ ଅଭିରାମ ଧର ବାଇ ଜ୍ଞାନ ନେହେ ଦିଅଁ ଦେଖି ଯାଇ
ଅଳ୍ପ ସ୍ୱଳ୍ପ ସାଧ କରିଣ ପାଇବା ବିଜୟେ ନାରାୟଣ ପଙ୍କଜା ॥ ୬ ॥

(୨୮)

ହୃଦକର ନ କର, ହରି !

ମୋର ହରି ରହିଅଛି କରେ ଭୁଲୁରି   ॥ ଦୋଷା ॥

ହରି ଯଦି ବିଚେ ତାଣ   ହରିରେ ବଳଇ ମନ,
ହରିର ହରିକି ଦେଖି ଭୁଲଇ ହରି   ॥ ୧ ॥

ହରି ତାସ ହୋଇ କରି   ରହିଅଛି ହରି ପର
ହରିରେ ଶୁଷିଲେ ଲଜ୍ଜା ହେବ କାହାଣୀ ? ॥ ୨ ॥

ହରି ହରି ହରି ହରି   ହରିରେ ଭର ତିଆରି
ମୋତେ ରଖି ଏଥୁ ହରି ରହିଲ ହରି ॥ ୩ ॥

ଦରକ ମୋ ନାହିଁ ଭୟ	ଦର ମୋର ଦୟାମୟ	
ଦଶ ଭାବେ ଦେଲେ ନାଶ	ହୋଇବେ ଦର	॥ ୪ ॥
କହେ ଅଭାଗୀ ଦର !	ହୋଇଛି ମୁଁ ଚୁକ୍ତ	
ହର୍ଷେ ଆସ ମୋ କୋଳକୁ,	ବନ-ବହାଣ	॥ ୫ ॥

(୧୪)

ଆହେ ପ୍ରଭୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ବନ୍ଧୁ !

ଏ ସଂସାରେ ଆଉ କି ଅଛି ଲଭ ?
 ସତ୍ୟନାରାୟଣ ବୋଲି ଡାକି ଶୁଣି ହୋଇଲଣି ଏ ଓଷ୍ଠକର (ଦେଶୀ)
 କଳି ଆସି ହେଲ ପ୍ରବଳ ବିନାଶିତ୍ର ସତ୍ୟର କୁଳ
 ତୋ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଅଥୟ କଲଣି, କାହା ମୁଖରୁ କି କଥା ଶୁଣିବି । ୧ ।
 କେ ଭକ୍ତ କହୁଅଛୁ ତାଙ୍କ ଆନେ ଗୁଣମିଛୁ କଳଙ୍କି
 ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦଳକୁ ସଫାର କରିବୁ, ଏହି କଥା ଜାଣ ଅଟଇ ଧ୍ରୁବ । ୨ ।
 କେ ବୋଲୁଛୁ ମୁଁ କାଣିବାଣୀ ଜନମିଛୁ କଳରେ ଆସି,
 ଧବଳ ଘୋଷକେ ଆନେ ବଞ୍ଚେ କରି, ସଫାର କରିବୁ ଦୈତ୍ୟଦାନବ
 କେ କହୁଛୁ ଆନେ ଅଳ୍ପ କେ କହେ ମୁଁ ଯଶୋବନ୍ତ
 କେ କହେ ଅନନ୍ତ ଆନେ ଜଗନ୍ନାଥ,

କେ ବୋଲେ ଆନେ ଅଛୁ ବଳଦେବ ॥ ୪ ॥

ଭକ୍ତକର ଭାବ ଦେଖିଣ ହେ ପ୍ରଭୁ ସତ୍ୟନାରାୟଣ
 ଅନୁମାନ କରି ବୁଝିଲ ବେଳକୁ, ଶୁଭ କଥାକୁ କରନ୍ତି ଅଶୁଭ ॥ ୫ ॥
 ଭକ୍ତକର ବିଦ୍ରୁମ ବାକ୍ୟ କଥା କରୁଅ ପଦ୍ମମୁଖ ?

ସକଳ ଦୋଷ ତୁମ୍ଭର ଅଟେ ପ୍ରଭୁ !

ଯେଣୁ ସକଳ ଘଟେ କାୟୁଦେବ ॥ ୬ ॥

ତୁମ୍ଭ ଘର ନ ରଖ ତୁମ୍ଭେ ରଖ କା ବୋଲୁ ନାହିଁ ଆମ୍ଭେ
ମ'ତକୁ ଚାରିଅଙ୍କ କିଏ ନେଲା ? ତ' ତଳେ ରହିଲା ହେ କେଶବ ॥୭॥

ମୁଖ, ନାସା, ଚକ୍ଷୁ, କର୍ଣ୍ଣରେ ମଳି ବେଳା ପ୍ରେମାନନ୍ଦରେ
କହେ ଅଭିରାମ ସତ୍ୟ ନାରାୟଣ

ତୁମ୍ଭ ଖେଳ ଏବେ ତୁମ୍ଭେ କରିବ ॥ ୮ ॥

***

(୨୫)

ଭକ୍ତ-ଉଦ୍ଧାରଣ-ବେଶ ହେବ କେତେ ବେଳ ରେ ?
ହେଲା କଲେ ଘେନା ବୁଝୁଛି ଗଳାମାଳା ରେ ॥ ଘୋଷା ॥
ଦଶନ ଦନ-ସୁନ୍ଦର କେଜ-ପୁଚ୍ଛ-ରୁଲ ରେ ।
ମନ ମୋର ଲେଟିଯାଉ ପାଦ ପଦ୍ମ ତଳ ରେ ॥ ୧ ॥
ଗଳାରେ ଲମ୍ବିଛି ଯା'ର ବୈଜୟନ୍ତୀ ମାଳରେ ।
ଆଖି ମୋର ଲାଗି ଯାଉ ଷଟପଦ ବିଳ ରେ ॥ ୨ ॥
କେ ନାଗବ ତଳ ଡଳ ଏହି ନନ୍ଦ-ବାଳରେ ।
ଦେଖି ଅଭିରାମ ତାଙ୍କୁ ହେଉଥିବ ଘେନରେ ॥ ୩ ॥

***

(୧୬)

କେତେ ଦିନ ପୂଜିବ ମୁଁ କାଷ୍ଠ ହେ, ବଇକୁଣ୍ଠ ! ॥ ଘୋଷା ॥
ମୁହିଁ ଅପରାଧୀ, ତୁମ୍ଭେ କୃପାମୟ,

ମୁଁ ସିନା ନିର୍ଦ୍ଦୟା,
 ମୁହିଁ ଅଜ୍ଞାନତା, ତୁମ୍ଭେ ଜ୍ଞାନବାଦୀ, ମୁଁ ଶୂନ୍ୟ ଆପଣ ଗରିଷ୍ଠ ହେ । ୨ ॥
 ମୁଁ ସିନା ଚାକର
 ଆପଣଟି ଶୂନ୍ୟ,
 ତୁମ୍ଭେ ପ୍ରଭୁ ! ଘନ,
 ମୁଁ ହେଲୁ ପବନ
 ଚିଆଁଇ ଶୋଇଲେ, କି କରିବି କହ ? ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗୁଣି ହୋଇ ଉଠ ହେ
 ମୁହିଁ କ୍ଷୁଦ୍ର ନଦୀ
 ମୁଁ ସିନା ନିର୍ବୁଦ୍ଧି
 ତୁମ୍ଭେ କାବଳୟ,
 ତୁମ୍ଭେ ମୋର ବୁଦ୍ଧି
 ପ୍ରସବ କଲେ ଦୋଷ, ପିତା କଲେ ରୋଷ,

ନିଶ୍ଚୟ ଏ ସଂସାର ହେଲୁ ନଷ୍ଟ ହେ । ୩ ॥
 ଫୁଟି ଦୋଷୀ ହେଲେ,
 ଦାସୀ ଦୋଷୀ ହେଲେ,
 କହେ ଅଭିଶପ୍ତ ସତ୍ୟନାସପୁଣ୍ୟ, ତୁମ୍ଭେ ଏକ ସିନା ମୋର ଇଷ୍ଟ ॥

* *

(୩୨)

ଦୟାମୟ ନାସପୁଣ୍ୟ,
 ଆରତ ସାଣ !
 ଦେଲୁଁ ଶରଣ ରଖ,
 ପଙ୍କଜ-ମୁଖ !
 ହୃଦୟ ତୁମ୍ଭେ ଅଛ ରହି,
 କଳା-କଢ଼ାଇ !
 ହୃଦୟ ରୂପେ କର ଖେଳ, କମଳାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ହୋଇଛ ଶ୍ରେୟ ହେ
 ନନ୍ଦ-ଦୁଲ୍ଲଭ
 ଚରଣର ବ୍ୟାପିଅଛ ଆପଣ ହେ ।
 ତୁମ୍ଭେ ପଦରେ ଶରଣ ॥ ୧ ॥
 ପଛକୁ ନ ଥାଉ ମୋର କଳଙ୍କ ହେ
 ତୁମ୍ଭେ ମୋର ସର୍ବ ସୁଖ ॥ ୨ ॥
 ଯାହା କରୁଛ କରୁଛ ମୁହିଁ ହେ
 ପାପ ପୁଣ୍ୟ ନ ଜାଣଇ ॥ ୩ ॥
 ନିଅ ସର୍ବ କର୍ମଫଳ ॥ ୪ ॥

କହେ ଡାକ ଅଭିରାମ,
ଲେକାଭରମ !

ଚଞ୍ଚଳଧର ମାୟାଧର ନାମ ହେ
ବେଳକୁ ନ ଆଉ ଭ୍ରମ   ॥ ୫ ॥

(୩୩)

କହ ପତିତପାବନ ଦେ   ନିଶ୍ଚୁର କି ତୁମ୍ଭେ ହେଲ ?
କୃପାସିନ୍ଧୁ ନାମ ବନ୍ଧି କୃପାସିନ୍ଧୁ ! ନଦୀ ଜଳୁ ଉଣା ହେଲ (ସୋଷା)
ଦୟାନିଧୁ ବୋଲି ନାମଟି ତୁମ୍ଭର କିଏ ବାଛି ଦେଇଥିଲା ?
ନିର୍ଦ୍ଦୟା-ନିଧୁ ବୋଲିଣ କିଏ ଦେଲା ? କହ କହ ନୟନି ।   । ୧ ।
ଲକ୍ଷେ ଯୋଜନରେ ଭକ୍ତ ଡାକୁଥିଲେ କର୍ଣ୍ଣ ଡେରି ଶୁଣୁଥିଲା ।
ବାର ଅଙ୍ଗୁଳ ଦୂରରେ ରହିଅଛ ତୁମ୍ଭେ ପର ଚିରଧର   । ୨ ।
ଦ୍ରାବଣ ଅଙ୍ଗୁଳ ଦୂରରେ ରହିଣ ଡାକି ଡାକି ନ ଶୁଣୁଛ ।
ଲକ୍ଷେ ଯୋଜନରେ କପରି ଶୁଣିଲ, କହ ହେ ବ୍ରଜ-ଧୂପର !   । ୩ ।
ମୋର ଡାକ ଯେହ ଡୋର ଡାକ ସେହ ଏହା ବନ୍ଧୁର ନ କଲ ।
ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ତୁମ୍ଭେ ଉକ୍ରର ଡାକକୁ ଇଙ୍ଗିତ ପ୍ରସ୍ତ ମଣିଲ   । ୪ ।
କହିଲେ ଯତ୍ୟପି ସତ୍ୟ ନ ମଣିଲ କହ ହେ ଲବଣୀ ଶ୍ଵେର !
ନ କହିବି ଯେବେ ତୁମ୍ଭର ଘରକୁ ତୁମ୍ଭେ ଏଥର ସମ୍ଭାଳ   । ୫ ।
କହେ ଅଭିରାମ ଆହେ ଅଭିରାମ ନିଶ୍ଚୟରେ ତ ରହିଲ ।
କର୍ମ ମୋର ନିଜ ଗୁରୁ ବୋଲି କରି ଶ୍ରୀମୁଖେ କମ୍ପା କହିଲ ?   । ୬ ।
କର୍ମ ଏବେ କଲି କର୍ମକୁ ତେଜିଲ ତୋର ଘର ଭୁଞ୍ଜି ସମ୍ଭାଳ ।
କହେ ଅଭିରାମ ମନର ରକ୍ଷଣ ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ ଶରଣାଳ !   । ୭ ।

(୩୪)

ଜୟ ପତିତ-ପ୍ରାବନ ହେ,   କୁମୁଦ-ବନ୍ଧୁ ବଦନା
 ଜୟ ଜୟ ସତ୍ୟନାଥପୁଣ ସ୍ବାମୀ   ସୁଦୟା ନେତରେ ଅନା । ୧ ।
 ପତିତ-ପ୍ରାବନ ନାମେ ନୀଳଚନ୍ଦ୍ର   ଉପରେ ଉଡ଼ୁଛି ବାନା ।
 ଧବଳ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ସତ୍ୟ କରାଇଲ   ଅସତ୍ୟକୁ କଲ ମନା । ୨ ।
 କହେ ଅଭାବନ ଭୁବର ନାମରେ   ଫର ଫର ଉଡ଼େ ସିନା ।
 ସତ୍ୟକୁ ସ୍ଥାପିଣ ଅସତ୍ୟ ଦୁଷ୍ଟକୁ   କରି ଦେବ ପର ଚନା । ୩ ।

(୩୫)

ରକ୍ଷାକର ଆଦିମୂଳ ହେ ଆସି ପଡ଼ିଲୁ ସଙ୍କଟ ବେଳ (ଦୋଷା)
 ସାଗ ପୃଥ୍ବୀକ ଯେ ଯୁଦ୍ଧ ବ୍ୟାପିଗଲ ବ'ଜଲଣି ଖୋଲ ତାଳରେ ।
 ବ୍ରହ୍ମ୍ୟ ବିସ୍ତାରରେ ନୃଣଂସ ବୁଦ୍ଧିରେ କଷାକଷି ହେବ ବଳରେ । ୧ ।
 ନିରପେକ୍ଷ ହୋଇ କେନ୍ଦ୍ର ନ ରହିବେ କାଳର ଗତି କୁଟିଳ ରେ !
 କଡ଼ ବିଜ୍ଞାନକୁ ବଡ଼ ମନେ କଲେ ଖଞ୍ଜା ନହୋଇବ ମୂଳରେ । ୨ ।
 ପୃଥ୍ବୀରୁ ତନୁ ଭାଗ କାଳୀ ଭୋଗ ଏଣୁକରି ଯୁଦ୍ଧଗୋଳ ରେ ।
 ଦୁଇ ଜଣିକାର ମାଡ଼ଗୋଳ ହେଲେ ତନିର ପଡ଼ିବ ତାଳ ରେ । ୩ ।
 ବେଳ କାଳ ଜାଣିକରି ଚନ୍ଦ୍ରପାଣି ସଙ୍ଗେ ଧରି ଉକ୍ତ ବଳରେ ।
 ଧର୍ମକୁ ସ୍ଥାପିବେ ବୃଜନ ନାଶିବେ ଖେଳବେ ଗୁପ୍ତ ଖେଳ ରେ । ୪ ।
 ଅନନ୍ତ କେଶବ ଜନ୍ମ ହୋଇଛନ୍ତି ଯାର ନାମ ମହା-ପାଳ ରେ
 ଦକ୍ଷିଣ ସିଂହାସନେ ଅଭିଷିକ୍ତ ହେବେ ଧୂଳିହେବ କୋଳାହଳ ରେ । ୫

କେବେ ଯାଇ, ସୋଳ ମଣ୍ଡଳ ଭକତ ମାଧବ କରିବେ ମେଳ ରେ ।
କହେ ଅଭରମ ନିତ୍ୟସ୍ଥଳ ଲୀଳା କରିବେ ଉକ୍ତ-ବସ୍ତ୍ର ରେ ॥ ୬ ॥

***

(୩୭)

ଜୟ ଶ୍ରୀରାଧା ଚନ୍ଦ୍ରା ଗୋ ଭୁବ ସର୍ବ ଶାବେ ଦେଉ ପଡ଼ି ।
ଛପନ କୋଟି ଶାବକୁ ଯେହା ମତେ, ଦେଉଅଛି ପସ ପଡ଼ି । ଯୋଷା ।
ଚୈତନ୍ୟ ସୁଖରେ ପଡ଼ି ବାଣୁଅଛି ଶାବକେ ନ ଯାଅ ଛାଡ଼ି ।
କାହା ଭାଗେ ଶ୍ରୀର ସବେଶୁଳ ଦିଅ ମୋ କରମେ ଅଛି ମୁର୍ତ୍ତି ॥ ୧ ॥
ଅଳ୍ପ ଜଳ ଥିଲେ ତିଅଣ ନ ମିଳେ ଆଜ୍ଞା ପଡ଼ି ଦେଉ ବୁଢ଼ି ।
ଜାଲ ବନା ଏତେ କଷ୍ଟ କେ ସହିବ ? ମଠରୁ ଦେବୁ କି ତଡ଼ି ? ॥ ୨ ॥
ଲବଣ ନଦୀ କୁଳରେ ସିନା ତୋର ପୁଅ ରହିଅଛି ପଡ଼ି ।
ମିଠା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମନେ ଥାଉ କି ନ ଥାଉ ଜଳେ ଯାଉ ପଛେ ବୁଢ଼ି ॥ ୩ ॥
ପଡ଼ି ପଡ଼ି ତୁମ୍ଭେ ବଡ଼ଇ ଚତୁର ମୋ ଘରକୁ ଦେଲ ପୋଡ଼ି ।
ତୁମ୍ଭ ଘରେ ମୋତେ ବଢ଼ିରେ ରଖିଣ ଗଲ ମାତା ପିତା ଛାଡ଼ି ॥ ୪ ॥
ମୁଁ ଅଜ୍ଞାନ ବାଲ ମାତା ପିତା ନାହିଁ ପୁଅ ଯାଉଅଛି ଲେଉଟି ।
କଳି ଯୁଗେ ପିତା ପୁଅ ଭିନ୍ନ ହୁଏ କଳି ପୁରାଣକୁ କାଡ଼ି ॥ ୫ ॥
ପିତା ଠାରୁ ପଛେ ମୁଁ ଭଲ ହୋଇବି ମାତା ମୋହର ଲଭିବି ।
ମାତା ପୁଅ ଦୁଇ ବସୁରଲେ ଆମେ ବୁଢ଼ାକୁ ଦେବା ଘଉଡ଼ି ॥ ୬ ॥
କହେ ଅଭରମ ନାରାୟଣ ପାଦେ ମାଗୁଅଛି କରଯୋଡ଼ି ।
ମୋର ପଡ଼ି ସିନା ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ଦେଖିବ ଏ ନେତ୍ର ଯୋଡ଼ି ॥ ୭ ॥

(୩୭)

ଜୟ ତୁ ଆଦିମାତ !   ଜୟ ପାପ-ଧୂଂସିନୀ ଗୋ
ଅନାଦି କୃଷ୍ଣଙ୍କ ମନମୋହନୀ ଗୋ ॥ ପଦ ॥

ହେ ଦଟକାସିନୀ !   ଦୁଃଖ ବିମୋଚନୀ ।
ଭବାନୀ ! ଭବୁ ଉଦ୍ଧର ଜନନୀ ଗୋ ॥ ୧ ॥

ଅଜ୍ଞାନ ବାଳୁକ   ଆଗୋ ଆଦି-ମାତ !
ସବଦା ତୋ ପଦେ ଅଟଇ ରତ୍ନୀ ଗୋ ॥ ୨ ॥

ପୁଷ୍ପ ଦୋଷ କ୍ଷମା   କର ଆଗୋ ରମା !
ପୁଦପ୍ତା କର, ସଙ୍କଟ ତାରଣୀ ଗୋ ॥ ୩ ॥

ଦୟାର ଆଧାର   ଅଟେ ତୋ ପୟର
ବଦାଅ ମୋ ହୃଦେ ଏହି ମାରୁଣୀ ଗୋ ॥ ୪ ॥

ଅଭିରାମ ତୋର   ପୟର କଙ୍କର
ରଖ ବା ନ ରଖ; ତୋ ଇଚ୍ଛା ପୁଣି ଗୋ ॥ ୫ ॥

***

(୩୮)

ଜୟ ସତ୍ୟନାରାୟଣ ହେ,
ଶ୍ରୀଣୀ ଖାଇବାକୁ କି କଲ ମନ ହେ ॥ ଶୋଷା ॥

ଚତୁର୍ଦ୍ଧା ମୂରତି ହୋଇ   ବସିଅଛ କାହିଁପାଇଁ
ଗର୍ବାର ସ୍ଵରେ ଟାଣିଲ ମୋର ମନ ହେ ॥ ୧ ॥

କୋଳେ ନାହାନ୍ତି କମଳା   କହ ମୋର ଗଳାମାଳା
କେ କୋଳେ ଧରିବ କହ ଭଗବାନ ହେ ॥ ୨ ॥

କହେ ବାଘ ଅଭିରାମ

ଦେଖି ଏ କାଳ ଲକ୍ଷଣ

ହେଉ ନାଶ ହସ୍ତେ ଧରି ସୁଦର୍ଶନ ହେ ॥ ୩ ॥

୦*❀*୦

(୩୯)

ନମୋ ନାରାୟଣ

ଭଜତ-ତାରଣ

ତୁମେ ପର ମୋର ପ୍ରାଣନାଥ କି ?

ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ମୁରତି

ଦେଶଙ୍କ ପତି

ତୁମ୍ଭେ ମୋର ମୁଣ୍ଡି ତୋର ନୁହଁ କି ? (ଦୋଷ

ଯାହା କରଇଥିଲ; ନାରାୟଣ ! ତା' ଏବେ ଆପଣ କର ଗ୍ରହଣ

ତୁମ୍ଭ ଧନ ନିଅ ମୋର ଧନ ଦିଅ

ବୁଝିଲେ ତ ଆଉ ଭିନ୍ନ ଅଛି କି ? । ୧ ।

ଯା କୃପାରେ ମୁଁ କହେ ବଚନ, ପଞ୍ଚ ଡେଇଁ ପଡ଼େ ଗିରି ରାଜନ

ଯା ଆଜ୍ଞାରେ ଜଳେ ପାଷାଣ ଭ୍ରମର

କି ବିଚିତ୍ର ତୋତେ ରହିଅଛି କି ? । ୨ ।

କର୍ମଫଳ ଗୋଟି ଗ୍ରହଣ କର, ନ କରିଛ ଯଦି ତଞ୍ଜଳ କରୁ

କହେ ଅଭିରାମ ସତ୍ୟ ନାରାୟଣ

ଦୁଷ୍ଟ ନିକାରଣ ସନ୍ତ୍ର ପାଳ କି ? । ୩ ।

—୦*❀*୦—

(୪୦)

ନନ୍ଦ ନନ୍ଦନ ହେ ସୁଦୟା କର

ଜନ୍ମେ ଜନ୍ମେ ମୁଣ୍ଡି ତୁମ୍ଭ କଙ୍କର,

ସୂଚୀର ଅନ୍ତରାଳ

ଢେକୁଛ ନିରାପେ

ଦେଖିବି ମୁଁ ମୋର କୋଳରୁ ॥ ଦୋଷୀ ॥

କିଛିତ ଦୋଷକୁ ଏତେ କଷ୍ଟର ହେଉଥିଲା ଆଜ୍ଞା ରଙ୍ଗା ଥିବର !

ଭୂଷଣ ସଦା ପିତା-

ସୁଖୀ ହେବା ଯୋଗ

ତେଣୁ ତୁମ୍ଭ ନାମ କୃପା-ସାଗର ॥ ୧ ॥

ବାଲିଶାଳା ରୂପେ କର ବିହାର   ଦୁଇ ରାତି ଦିନେ ବିରାସ ମୋର

ବଢ଼ିକା ଝୋଲୁଣୀ

ସମ୍ପାଦକ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ

କ-ଏ ନେଲୁ ମୋ କଣିକି ପଥରୁ ॥ ୨ ॥

ଦେଖାଅ ଚଉଦ୍ । ମୁରତି ତୋର, ଦ୍ଵିଭୁଜେ ବିଶ୍ଵାସ ନାହିଁ ମୋହର

କେ। ପଣ୍ଡା ବର

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଚାର

ବାହାରିବ ପରା ନାମ ଭ୍ରମର । ୩ ॥

ଭବେ ଅଭିଶପ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ମୀ-କୃମର

ସ୍ୱାଧୀନତା ଦେବତା ସ୍ୱାଧୀନତା

କନ୍ୟା କାବ୍ୟପୁଣ୍ୟ

ମାତା ପିତା ଯା'ର

ତେବେ ଫସାରେ ତା କାହାକୁ ଡର ? ॥ ୪ ॥

(୪୨)

ଜୟ ପ୍ରତିଭା-ପାବନ ହେ, ସବୁ ଜୀବେ ଉଦ୍ଧେ ବନ୍ଦା ।

ମାଆ ନାମ ଧରି ବାଆକୁ ଗୁଡ଼ିକି ମାଆ କୃପାନେତ୍ରେ ଅନା ॥ଦୋଷା ॥

ମାତା ପଦା, ପିତା ପଦ୍ମ ଲେଖନା, ଧ୍ୟାନ ଜ୍ଞାନ ସବେ ଉତ୍କଳ ସିନା

ଯଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଦେଖାଇ କରୁଛି, ହାତରେ କରୁଛି ନାଁ ନାଁ ॥ ୧ ॥

ହୁଁରେ ସଂକ୍ରମଣ କଲି ଏକ, ତେଣୁ ସ୍ୱାଧୀନ କି, ପଦ୍ମନାଭ ?

ଦ୍ରବ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ହୋଇ ଡ଼ଃସ ରଟିଆଇ ନିରନ୍ତରେ ଏ ରସନା । ୨ ॥

ମୋର ହଂସ ଦେଲି ତୋର ହଂସକୁ, ପିତୃହଂସ ଯାଉ କା'ର ହଂସକୁ
 ହଂସରେ ସୁହଂସ ରଖ, ହୃଷୀକେଶ ! ରଖ ବୋଲି ରୁଷ୍ଟ ସିନା ॥ ୪ ॥
 ଅଭରମ ବୋଲି ନାମ ତୁମ୍ଭ ॥ ଅଭକୁ ଗମ ନ କର ଅନ୍ତର
 ନନ୍ଦ ବସୁଦେବ ପରାୟେ ଘଟୁଛି ଆସି ଏତେବେଳେ ସିନା ॥ ୫ ॥

—()*(—

(୪୨)

କହ କମଳା ରମଣ ହେ, ମୋତେ ଗୁଡ଼ିଗଲ କାହିଁପାଇଁ ?
 ଶୂଦ୍ଧ ମୁଖରେ ଘନ ନ ବର୍ଷିଲେ ଶୂଦ୍ଧ କି ପାରେ ରହି ! ଘୋଷା
 ମୁହିଁ ଅପରାଧୀ, ତୁମ୍ଭେ କୃପାକର କେ ଅବା କହିବ ନାହିଁ,
 ମୁଁ ସିନା ଅନ୍ଧାର ତୁମ୍ଭେ ଦିବାକର ଆହେ ଉକ୍ତ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ॥ ୧ ॥
 ଜନନୀ ଜଠରୁ ଶରଣ ପଶିଛି ତୁମ୍ଭ ପଦପାଦେ ମୁହିଁ,
 ଏଣୁ ଏ ଶରୀର ଅଟଇ ତୁମ୍ଭର ନ ଜାଣକ ପଦ୍ମପାଇଁ ॥ ୨ ॥
 ଆଉ କହିବାକୁ କଥା କିଛି ନାହିଁ ମୁହିଁ ତୁମ୍ଭର ଅଟଇ,
 କହେ ଅଭରମ ତୁମର ବିହୃନ୍ନେ ଦିନ ମୋର ନ ସରଇ ॥ ୩ ॥

(୪୩)

କୟ ଜାନକୀ ଜୀବନ ହେ, ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀରାମ !
 ଭୃଷ୍ୟ ସଦା ଅପରାଧୀ ହେବା ଯୋଗୁ ତେଣୁ ତୁମ୍ଭେ ଅଭରମ ॥ ଘୋଷ ॥
 କରି କରୁଅ ଆପଣ ସବୁ ସିନା କଣ୍ଡା ତ ଅଟ ଆପଣ ।
 ସେବାକାଶ ମନ ବିଚିତ୍ତେ କି ହେବ ? ଏ ନୋହେ ପ୍ରଭୁ ଭୂଷଣ ॥ ୧ ॥
 ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ରୂପେ ସକଳ ଜାଣୁଛ ଆହେ ସତ୍ୟନାରାୟଣ !
 ତଥାଇଁ ଶୋଇଲେ କିଏ ଉଠାଇବ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ସବଜାଣ ॥ ୨ ॥

ତୁ ଯାହା ଦେଖିଛୁ ମୁଁ କାହା ଦେଖିଛି ତୋଷୀ କେନ୍ଦ୍ରେ ଦାସ ଜନ ?
 ପାଳଗୋଛୁ ପରି ବୁଝିଲଣି ଏବେ, ଜମଳା-ବତୀ ରମଣ ! ॥୩॥
 ତୋତେ ତୁମ୍ଭି ଭାଷି, ତୋତେ ତୁ ନ ଭାଷି, ଉଦୟ ମୋ ସମାଧାନ ।
 ବଞ୍ଚି-ବୁଢ଼ାକୁ ବଞ୍ଚାସ ନ ଯାଏ, ଏକା ଅଛି ଅଭିରାମ ॥୪॥
 ଆହେ ବନମାଳୀ ଦେଲି ତୋତେ ଗାଳି କୋଲି ନ କରିବ ତମ ।
 ଗର୍ବ-ଈଶ୍ଵର ନାମ ଯେଣୁ ବଢ଼ିଛି ଅଭିରାମ ବାଲ ପ୍ରାଣ ॥୫॥

(୪୪)

ଆମେ ପ୍ରଭୁ ସୁଗ୍ରୀବ-ମିତ୍ର ! ତୋ ମାୟା ସଂସାର ବଡ଼ ବିଚିତ୍ର !
 ଦେବଗଣଙ୍କୁ ଅମୃତ ଖୁଆଇଲ
 ଦୈତ୍ୟ ଭୁଲାଇଲ କରିଣ ମୁଷ (ଦୋଷା)
 ସଦା ମନେ ଭାବୁଛି ମାତ୍ର କାହା ସଙ୍ଗେ ହେବ ସଙ୍ଗାତ
 ସଂସାରେ କାହାକୁ ବଞ୍ଚାସ ନ ପାଇ
 ଦିନେ ଦିନେ ମୋର ହୋଇଛି ରାତି ॥ ୧ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ର କୁମ୍ଭଦର ପୀରତ ଏ ଭାବେ ମୋ ନ ବଳେ ମତ
 ନର-କ୍ଷୀର ଭାବ ଭାବିଲ ବେଳକୁ
 ହଂସ ବାରି ଦିଏ କରଣ ମନ୍ତ୍ର ॥ ୨ ॥
 ମିତ୍ର ହେଲେ ପତ୍ନୀ ତପନ ଏ ଭାବେ ମୋ ନ ବଳେ ମନ
 ଏହିପରି ମିତ୍ର ହେବା ପାଇଁ ଭାବେ
 ତଳେ ହେଁ ବିକ୍ରେୟ ନୋହିବ ମାତ୍ର ॥ ୩ ॥

ଭାବିଲି ଭକ୍ତ ଭଗବାନ   ଏ ଭାବେ ମୋ ବଳିଲୁ ମନ
ଗରବ-ଞ୍ଜନ ନାମ ବହିବାରୁ ।

ସଂଶୟ କରେ ହେ ନଳିନୀ-ନେତ୍ର !   ॥ ୪ ॥

ଭକ୍ତ ଯଦି କରିବ ଦୋଷ   ପ୍ରଭୁ କିମ୍ପା କରନ୍ତି ଶେଷ ?
ମିତ୍ର ମହାଭବ କିଛି ନ ଗଣିଲ ।

ଏ କଥା ଶୁଣି ମୋ ଥରୁଛି ଗାନ୍ଧି   ॥ ୫ ॥

ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଦାସ ଯଦି ନିନ୍ଦା   କରିଲେ ହେବ ବଡ଼ ଧନ୍ଦା
ମୋହର ଗର୍ବକୁ ତୁମ୍ଭେ ନେଲେ, ପ୍ରଭୁ ।

ତୁମ୍ଭେ ହେବ ଦାସ, ମୁଁ ପଦ୍ମନେତ୍ର   ॥ ୬ ॥

ଏଣୁ ମୋହର ମିତ୍ର ତୁମ୍ଭ   ତୋହର ମିତ୍ର ମଧ୍ୟ ତୁମ୍ଭ
ଅଭାବମ ମିତ୍ର ସତ୍ୟ ନାଶୟୁଗ

ବରଷ କଲ ଆଣି ଘଟସୁତ୍ର   ॥ ୭ ॥

( ) * ୦ * ( )

(୪୫)

ଆହେ ପ୍ରଭୁ କମଳାନାଥ !   ଭକତ ଭାବ ନମଣ ଇଚ୍ଛା କ
ପଣ୍ଡିତ ମାନଙ୍କୁ ଅସମ୍ଭବ ଅଟେ

ଭକତମାନଙ୍କୁ ଅମୃତ ଗୀତ   ॥ ଦୋଷା ॥

ତୋର ମୋର ଏକଇ ଅଙ୍ଗ   ଖେଳ ଯୋଗେ ଯୁଗଳ ଅଙ୍ଗ
ଅର୍ଦ୍ଧେକ ପରମ ଅର୍ଦ୍ଧେକ, ହେଲୁ ଜୀବ

ଜୀବର ଭାବନା ପରମ ମାତ୍ର   ॥ ୧ ॥

ତୁମେ ହେଲ ସାକ୍ଷୀ ସ୍ୱରୂପୀ,
 କର୍ମ ସମୁଦ୍ରରେ ଫେଲି ଦେଲ, ପ୍ରଭୁ !
 ଜୀବର ଜୀବନ ଦୁଃଖୀ ସଜାତ ॥ ୨ ॥
 ଆହେ ପ୍ରଭୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ରମଣ !   କଲେ ମୋତେ ଶକତି ଦାନ
 ତେବେ ତୋ' ପାଦେ ମୁଁ ଶରଣ ପଶିବି
 ଏହି କଥା ଜାଣ ଅଟଇ ସତ୍ୟ ॥ ୩ ॥
 ମୋତେ ତୁ ନ ଭଲୁ କାହିଁକି ?   ମୁଁ ତୋତେ ଭଜି ପାରଇକି ?
 ତୁ ମୋତେ ଭଜିଲେ ମୁଁ ତୋତେ ଭଜିବି !
 ମିଛେ ଭଣ୍ଡାଉଛୁ ଇନ୍ଦ୍ର-ନାଥ ॥ ୪ ॥
 କହଇ ବାଇ ଅଭରାମ   କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଅଭରାମ
 ଆଉ ଦିନେ, ପ୍ରଭୁ ! ନ କହିବି ତୁମ୍ଭ
 ଏଣିକି ସରିଯିବଟି ମହତ ॥ ୫ ॥

(୪୭)

କପ୍ତ ସଙ୍କଟ-ତାରଣୀ ଗୋ ! ମୋର କାଳିଆକୁ ଦିଅ ଆଣି ।
 କେଣେ ଛାଡ଼ିଯାଇ ଅଛନ୍ତି ମୋ ସ୍ୱାମୀ ମୋତେ କରି ଦୋଷରୁଣୀ ॥
 ସ୍ୱର୍ଗ, ମର୍ତ୍ତ୍ୟ, ପାତାଳରେ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତୁ ଜାଣିପାରୁ, ସଦାଶୀ !
 ତେଣୁ ସିଂହକୁ ଲପ୍ତ ଲଗାଇଛୁ ଦିଅ ଦୁର୍ଗତ ନାଶିନୀ ! ॥ ୧ ॥
 ତୋତେ କପରି ସେବିବି ଆଗେ ମାତ, ତୋ ସେବା ନ ପାରେ ଜାଣି ।
 ଆଗୋ ଭଗବତୀ ! ମନାଇବା ଶକ୍ତି ଦେଇ ନାହିଁ ଠାକୁରଣୀ ! ॥ ୨ ॥
 କିଏ ମୋ ସ୍ୱାମୀକୁ, ନେଇ ଲୁଚାଇଛି ଆଣି ଦିଅ ଗୋ ଜନନୀ !
 ଅଭରାମ ବାଇ ଏତିକି ମାଗଇ, ତୁମ ଇଚ୍ଛା ଗୋ ସଦାଶୀ ! ॥ ୩ ॥

(୪୭)

ଆହେ ମାୟାଧର !

କାୟା ନୁହଁଲି କି ତୁମ୍ଭର ?

ଅଜଣା ପରସ୍ପେ ରହି   ଲଗାଛନ୍ତି ହୃଦର ॥ ଘୋଷା ॥
 କଣ୍ଠ-ମରା, କଣ୍ଠ-ତରା   ଆହେ ଶ୍ୟାମ-ସୁନ୍ଦର !
 ଭକତ ଭାବରେ ତୁମ୍ଭେ   ଧରିଥିଲ ମନ୍ଦର   ॥ ୧ ॥
 ଭକ୍ତ ସଙ୍ଗେ ବନମାଳୀ !   କର କେତେ ହୃଦର !
 କହେ ଅଭାବମ   ତୁମ୍ଭ ଛାଡ଼ି ଯାହା ତା'କର ॥ ୨ ॥

(୪୮)

କି ଧନ ତୁମ୍ଭକୁ ଦେବି କି ? ପକ୍ଷ-ଆଖି !

ଯେ ଧନ ଦେଇଛ ସେହି ଧନ ମୁଁ ଅଛି ରଖି ॥ ଘୋଷା ॥

ଆନନ୍ଦକୁ ମୁହଁ ତୋର   ଏବେ କି କଲ ଅନ୍ତର
 ନିଅ କର୍ମଫଳ ଏଥି ପରେ କଥା ଅଛି କି ॥ ୧ ॥
 ଡୋଳା ଗୋରରେ ରହିଛ   ଡାକ ଡାକ ନ ଶୁଣୁଛ
 ତେରଛ-ନେପରେ ରୁହିଁ ଲୁଚ ହସି ହସି କି ॥ ୨ ॥
 ସେତେବେଳେ ବ୍ରଜପୁର   ମାଧବ ଲତା ଭଳର
 ଯାହା କହିଥିଲ ତାହା ମନେ ଆଉ ଅଛି କି ? ॥ ୩ ॥
 ଜାଣି ଶବର ଶରରେ   ଦେହ ଛାଡ଼ିଲ ଦ୍ଵାପରେ
 ଏଡ଼େ ମାୟାଧର ଘଟେ ରହିଅଛ ଲୁଚି କି ॥ ୪ ॥
 ଗୋପରେ ବୁଦ୍ଧି ସେହି   ଏଠାରେ ତୁମ୍ଭର ନାହିଁ
 ଶୀର ସର ଲମ୍ଫାଣିଆ ଶୁ ରାଧାପଣ କି ॥ ୫ ॥

କହେ ଅଭିଷମ ବାଈ

ପୁଷ୍ପମାଳଟିଏ ନେଇ

ଗଳାରେ ଲମ୍ବାଇ ଦୁଃଖ ଯାଉ ଶ୍ରୀମୁଖ ଦେଖି । ୬ ॥

—୪୪●୪୪—

କିପାଇଁ କୃପାକର,

ହେ ପ୍ରାଣେଶ୍ୱର !

କୃପା କଲେ କୃପାମୟ !

ସରିଯିବ କି ଭଣ୍ଡାର ? ॥ ଘୋଷା ॥

ଆହେ ଅନାଥର ନାଥ !

ଭକତ ଜନର ମିତ୍ର,

ଭକତ ନିତରେ ଯୁଗେ

ଯୁଗେ ହୁଅ ଅବତାର । ୧ ॥

ଭକ୍ତ ଯଦି ନାଶ ପିବ,

କାହାକୁ ଧରି ଖେଳବ ?

ଭକ୍ତର ବାନ୍ଧବ, ଅଭକ୍ତର

ଭୁବି ଦଣ୍ଡଧର । ୨ ॥

କହେ ଅଭିଷମ ବାଈ,

ଆସ ହେ ହୃଦୟ ସାଇଁ !

ତୁମ୍ଭେ ମୋର, ମୁଁ ତୁମ୍ଭର,

ଏହି ମୋର ନିବଧାର । ୩ ॥

--*

(୫୦)

ଜୟ ଜଗତ ଜନନୀ ଗୋ !

(ତୋତେ) ଆଉ ଜଣାଇବି ନାହିଁ ।

ଯାହା ତୋତେ କିଛି ଜଣାଇ ଆସୁଛି ଏହିଠାରୁ ସରୁଛଇଁ [ଘୋଷା]

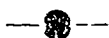
ତୋତେ କିପାଇଁ ମୁଁ ନ ଜଣାଇବି ମା' - ତାହା ଏବେ କହୁଥାଇଁ

ଏ ଦେହଟି ଯଦି ତୁମ୍ଭର ଅଟଇ, ଆଉ କି କଥା ଅଛଇ । ୧ ॥

ନଦୀ ଜଳ ଯଦି ସାଗରେ ମିଶଇ ମିଠା କି ଆଉ ରହଇ ?

ସେହିପରି ମୁଁହିଁ ତୁମ୍ଭର ଶରୀରେ ଲୁଚି ହେଲି ମହାମାୟୀ । ୨ ॥

ଏ ଶରୀର ଯଦି ତୁମ୍ଭର ହୋଇଲି ମୋର ତ ଆଜି ନୁହେଁ,
 ମୋର ତ ତୁମ୍ଭର, ତୋର ଅଟେ ମୋର, ଏଥି ପରେ କଥା ନାହିଁ ॥୩॥
 ମୁଁ ପ୍ରଣାମ କଲେ ତୁମ୍ଭେ କରୁଅଛ କାହାକୁ କରିବି କହ,
 ତୁମ୍ଭଠାରୁ ଆଜି କ'ଣ ବଡ଼ ଅଛି କେବଳ ଭକତ ପ୍ରିୟ
 ଆହେ ଭକ୍ତ ମିତ୍ର ଆହେ ପଦ୍ମନେତ୍ର ! ତୁମ୍ଭେ ମୋର ପ୍ରାଣସାଜି,
 ତୁମ୍ଭର ଏ ଗାଥ ଅପବିତ୍ର ଥିଲା ଏବେ ଦିବି ହୋଇଛନ୍ତି ॥୪॥
 ଏ ଅଙ୍ଗକୁ ଭୋଗ କର ହେ ଶ୍ରୀରାଜ ! ଅନ୍ୟର ଭୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ,
 ରମା ଅଧରରେ କାମ ନେଉଥାଅ, କହେ ଅଭରାମ ବାଲ ॥୫॥

(୫୧)

ମନମୋହନ ହେ, ମୁଁ କି ତୁମ୍ଭର ନୁହେଁ
 ମୋର ଠାରେ ଯଦି କୃପା ନ କରିବ ଶରୀର ରଖିବି ନାହିଁ ॥ଦୋଷା॥
 ଯେତେ ଯେତେ ମାୟା ଅଛଇ ତୁମ୍ଭର, ଦେବେ ଗୋଚର ନୁହେଁ,
 ମନୁଷ୍ୟ ତ ମୁହିଁ, ଜାଣିବି ବା କାହିଁ ! ମାୟାଧର ପର ତୁହି ! ॥୧॥
 ମୋତେ ଯେତେ ଭୋଗ ମିଳୁଛି ସେ ନାଥ ! ଭୋଗ୍ୟକର୍ତ୍ତା ମୁଁ ନୁହେଁ,
 ମୁହିଁ କର୍ମକର୍ତ୍ତା ତୁମ୍ଭେ ଫଳ ଦେକା, ଶ୍ରୀମୁଖରେ ଅଛ କେହି ॥ ୨ ॥
 ସେ ଦିନୁ ଭୋଜନ ଶୟନାଦି କର୍ମ ବିଷ ପ୍ରାୟେ ମୁଁ ମଣକ,
 କପଟ ଦେଖିବି ପଦ୍ମ ନୟନକୁ ଯେ, ଅଟେ ମୋର ସେହି ॥ ୩ ॥
 ଚନ୍ଦ୍ରାମଣି ପଦ ଚନ୍ଦ୍ର ବସିଅଛି ସତେ କି ଆସିବ ନାହିଁ ?
 ବଳମ୍ବ ହୋଇଲେ ଗୁଡ଼ିବି ଜୀବନ କଷ୍ଟ ଅଭିରାମ ବାଲ ॥ ୪ ॥

(୫୨)

କେତେ ଡାକିବି ବାହୁ କାହୁଁ ବୋଲି ।

ନାବେ ବସାଇ ଦେଲ ମୋତେ ଖେଳି ॥ ଦୋଷା ॥

କରିଣ ଅପ୍ତବ କୃପା

ଭକତ କରିଲ କିମ୍ପା ?

ଏବେ ଅଥଳରେ ବୁଝିଲି ।

ବିପଦ-ଭଞ୍ଜନ ନାମ

ବନ୍ଧୁଛ ଶୁଣିଲୁଁ କଣ୍ଠି

ଏ ଦେଲ ଦେଖା ନ ପାଇଲି ॥ ୧ ॥

ଦୃଢ଼ୀ କୃଷ୍ଣା କରିଣୀ

କେତେ ତାର ଅଛ ପୁଣି

ଶ୍ୟାମ ହେ, ସତ୍ୟ କିମ୍ପା ଖାଲି ?

ମୋତେ ନ ହେଲ ନାବକ

ଏ କ'ଣ ତୁମ୍ଭ ବିବେକ

କି ଦୋଷ ତୁମ୍ଭ ଠାରେ କଲି ॥ ୨ ॥

କିଏ ଅବା କିସ ଦେଲି

ମୋ ଦେବା କି ନ ଅଣ୍ଟିଲି

ଭଣ୍ଡାଅ ମୋତେ 'କଲି, କାଲି'

ଡ଼ଣ୍ଡିମ ବଜାଅ ନାଥ !

ପୁରୁଷିବ ମନୋରଥ

ବାଜେ ନକ୍ଷରେ ମାଇଲି ॥ ୩ ॥

—*—

(୫୩)

କୃଷ୍ଣ ହେ କୃପା ବରଷା କର,

ତୁମ୍ଭ ପଦ୍ମ-ଧାତେ ଭରଷା ମୋର ॥ ଦୋଷା ॥

ତୁମ୍ଭ କୃଷିରେ ହେଉଛି ମରୁଡ଼ି, କୃପା ବୃଷ୍ଟି ବିନା ଯାଉଛି ଉଡ଼ି

ଆପଣ ଯଦି ଫୋଇବେ ନିଶ୍ଚୟ ।

ନିନ୍ଦା ନେତ୍ରୁବ କି ଆପଣଙ୍କର ହେ ॥ ୧ ॥

ପ୍ରଥମେ ମରୁଡ଼ି ଦ୍ଵିଷ୍ଟେ ଧୋଇ, ସେ ଭୂମିକୁ ଚଷା ପଶୁରେ ନାହିଁ
ହାନି ଭୂମିର କି ଅଟେ ଚଷାର ?

ଦିବ୍ୟ ଚିତ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ! ବିଶ୍ଵର କର ହେ ॥ ୨ ॥

ରୁଚକ ଭୂମିରେ, ଘନ ଶୂନ୍ୟରେ, ରୁଚକ ରହିଛି ଘନ ଧ୍ୟାନରେ
ଶ୍ୟାମ ଘନ ବୃଷ୍ଟି ପଡ଼ି ନ କର,

ରୁଚକ ମରିଲେ ନିନ୍ଦା କାହାର ହେ ॥ ୩ ॥

ତୁମ୍ଭେ ବା ବୋଲିବ ନିନ୍ଦା ପ୍ରଶଂସା; ଏ ଦୁଇରେ ନାହିଁ ମୋହର ଆଶା
ତୁମ୍ଭର ନଥିଲେ ନାହିଁ ମୋହର

ନିନ୍ଦା ପ୍ରଶଂସା ହୋଇବ କାହାର ହେ ॥ ୪ ॥

ତୋ କୃପାଦୃଷ୍ଟିରେ ହୋଇଲେ ଶପଥ, ତୁମ୍ଭେ ସିନା ସବୁ କରିବ ଗ୍ରାସ
ନିମିତ୍ତ-ମାତ୍ର ମୁଁ ଅଟେ ତୁମ୍ଭର,

କର୍ମ ସିନା ମୋର ଫଳ ତୁମ୍ଭର ହେ ॥ ୫ ॥

ଅଭିରାମ କହେ ହେ ନାରାୟଣ ! ମୁଁ କହିବାକୁ କି ଇଚ୍ଛା ମଣ ?
ମୋର ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ, ଇଚ୍ଛା ତୁମ୍ଭର

ତୁମ୍ଭେ ସାମନ୍ତ ମୁଁ ସେବକ ତୋର ହେ ॥ ୬ ॥

(୫୪)

ଜୟ ଜୟ ସିଦ୍ଧେଶ୍ଵର ଜଗତ ପିତା !

ଜୟ ଜୟ ନାରାୟଣ ଜଗତଜିତା ! ॥ ଘୋଷା ॥

ଜୟ ପ୍ରଭୁ ଆନନ୍ଦ !

ଜୟ ଜୟ ସଦାନନ୍ଦ !

ଭବ-ବିନୋଦିଆ ପଦ୍ମାଳୟା ଯା' କାନ୍ତ ।

ସବ ଦେଖି ରହିଥାଅ ପ୍ରାଣ ଦରେ ଡେଉଁଥାଅ
 ବାମେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଡାହାଣରେ ତୁ ବେବନା ॥ ୧ ॥
 ହ'କାର ସ'କାର ଦେନ ରହିଛ ତାତ ଜନନୀ
 ନନ୍ଦ ସର୍ପୀ ତୁମ୍ଭ ପାଦେ ଗଜ ମୁକୁତା ।
 କହେ ଅଭିରାମ ବାଉଁ ହୁ' ସଦାନନ୍ଦ ହୋଇ
 ସୁ' ହୋଇଛନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଚରଣମାତା ॥ ୨ ॥

(୫୫)

ଜୟ ଶକ୍ତି-ପାବନୀ ନେ କୃପାମୟୀ ନାରାୟଣୀ
 ଅଦୈବ ମନରେ ଦ୍ରବିତ କରିଲୁ ତୁ ପର ସବ ସହଣୀ ॥ ଘୋଷା ॥
 ଏକ ନନ୍ଦନରେ ସ୍ନେହ କରୁଥିଲୁ ଆଗୋ ସତ୍ୟନାରାୟଣୀ
 ବହୁ ପୁତ୍ର ପେଶୁ ଜନମ କରିଲୁ ଏକକୁ ପାପୋରୁ ପୁଣି ॥ ୧ ॥
 ତୁମ୍ଭେ ମୋତେ ଯଦି କୋଟି ନ ଧରିବ ହେ ମାତ ଶତ ଜନନୀ
 ଆଉ କିଏ ଅଛି କାହାକୁ ନିହିବି ଜହ ବସ୍ତୁ ପାଟଗଣୀ ॥ ୨ ॥
 କୃପାମୟୀ ଅନୁପା କବିବ ବୋଲି ପୁରାଣରେ ନାହିଁ ଶୁଣି,
 ପୁତ୍ର ଅବା ଯଦି କିଛି ଦୋଷ କରେ ସହନ୍ତି ସବ ଜନନୀ ॥ ୩ ॥
 ଏଣୁ ଦୃଷ୍ଟମନ ହୋଇ ଅଭିରାମ ବସିଛି ବବା ରଜନୀ,
 ନାରାୟଣ କୋଳେ ତୁମ୍ଭେ ବସିଥିଲେ ଆହା କି ମିଠା ଶିରଣୀ ।

(୫୬)

ବାଲି ହରଚଣ୍ଡୀ ! ତୋତେ ସରଲେ ବସନ୍ତି ଯାଏ ଚଣ୍ଡୀ ॥ ଘୋଷା ॥

ସବୁ ଘଟେ ପୂରି ଶ୍ରେଷ୍ଠ,
 ତୁମ୍ଭ ସୁଦୟାରେ
 ଧବଳାଙ୍ଗୀ ହୋଇ କହୁଅଛ
 ମୁଖ କହେ ବେଦ
 ପ୍ରଭୁ-ଅଭକ୍ତକୁ ଦେଲ ଭଣି ॥ ୧ ॥

ପତିତ-ପାବନୀ ଦୟାମୟୀ !
 ଘୋର ସଙ୍କଟ ଆସି
 ସଙ୍କଟତାରଣୀ କୃପାମୟୀ !
 ଏବେ ପଡ଼ିଲ
 ଏ ସଙ୍କଟୁ ଉଦ୍ଧାର ରାମଚଣ୍ଡୀ ॥ ୨ ॥

ମୈଁ ଶାସୁର ଦୈତ୍ୟ କଲ ନାଶ
 ରକ୍ତ ଶାୟୀ ଆଦି
 ମର୍ତ୍ତ୍ୟସୁରେ ଝୁଣିଗଲ ଯଶ
 ସକଳ ବିନାଶି
 ନାମ ବନ୍ଧୁଅଛ ଉଦ୍ଧରଣୀ ॥ ୩ ॥

ଉଦ୍ଧମୁଖି-ଉଦ୍ଧ ପରଚଣ୍ଡୀ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଭକ୍ତକୁ
 ହସ୍ତେ ଧରୁ ବିକଟାଳ ଶ୍ରେଣୀ
 ପଣତ ଘୋଡ଼ାଇ
 ଅଭକ୍ତକୁ କରୁ ଶ୍ରେଣୀ ଶ୍ରେଣୀ ॥ ୪ ॥

କହଇ ବାକଆ ଅଭରାମ
 ତୁମ୍ଭର କୋଳରେ
 ପିତା ହର, ମାତା ଚଣ୍ଡୀ ନାମ
 ବସାଇଣ, ମାତା !
 ଉଦ୍ଧୟକୁ ତୁ ଦେବୁ ଶ୍ରେଣୀ ॥ ୫ ॥

(୫୭)

କୃଷ୍ଣ ହେ, ପାଦପଦ୍ମ ବଜାଅ
 ତୁମ୍ଭର ଭଜନ ବିଦ୍ୟା ପଢ଼ାଅ ॥ ଘୋଷା ॥
 ଅମୃତା ପଦ୍ମ ଦେଖିଣ ଭ୍ରମର, ଗୁଣ୍ଠ ଗୁଣ୍ଠ ଶବ୍ଦେ କରେ ବିହାର
 ପୁଟା ପଦ୍ମ ଦେଇ ମଳ ଛଡ଼ାଅ, କାମ୍ୟାଦ ରିପୁକୁ ବେଗେ ବଢ଼ାଅ ॥ ୧ ॥

ଅଭରମ କହେ ହେ ନାରାୟଣ,
ତୁମ୍ଭେ ବାଜି ତୁମ୍ଭେ ଭୂମିରେ ବୁଣ
ତୁମ୍ଭେ କୃଷିରେ ମୋତେ ଚଡ଼ାଅ

ତୁମ୍ଭେ ପ୍ରେମ ଭାବେ ମୋତେ ବୁଢ଼ାଅ । ୨ ।

***

କୃଷ୍ଣ ହେ, ତୁମ୍ଭେ ନରକେଶରୀ

କେ ଜାଣି ପାରିବ ମାୟା ତୁମ୍ଭେ (ଭୋଷା)

ଡାହାଣୀ ରୂପରେ ତୁମ୍ଭେ ଗ୍ରାସୁଛ

ଗୁଣିଆ ରୂପରେ ତୁମ୍ଭେ ଝାଡ଼ୁଛ

ସବୁ ଭାବରେ ତୁମ୍ଭେ ଅଛ ପୁର

ଅନ୍ତ ନ ପାଏ ବୁଝା ସି ପୁରର । ୧ ।

ଏଣେ କୋଲପ ପକାଇ ଦେଇଛ

ଗୁଣ କଞ୍ଚିକ ହସ୍ତରେ ଧରିଛ

ମୁଁ ଅବା କି କବାଟ ଖୋଲି ପାରି

ଦର ଭାଙ୍ଗି ଦି ନିଶ୍ଚେ ତୋପ ମାରି । ୨ ।

ଜୀବ କହଇ ଅଭରମ ବାଇ

ବୁଝିଲେ ମୋ ହସ୍ତରେ କିଛି ନାହିଁ

ଯାହା କରୁଅ ତାହା ହୋଇ ପାରି

ଏ ସୁବେ ଆଇନ ପାସ୍ ମୋହର । ୩ ।

※ ● ※

(୫୯)

କାହିଁ ଅଛ ହେ ଶ୍ରୀହରି ସାରଙ୍ଗଧାରୀ ?

ଭକ୍ତଙ୍କ ନେତ୍ର ସମାନ୍ତି ହୃଦବିହାରୀ । (ଭୋଷା)

ଆହେ ପ୍ରେମ ! ଦେଖା ଦିଅ ମୋରେ ଯଦି ତୁମ୍ଭ ସ୍ନେହ
ତୁମ୍ଭେ ଯଦି ଭକ୍ତ ହୁଅ, ନରକେଶବ ! ॥ ୧ ॥

କାନ୍ତ ପାଶାଣ ଭୂତରେ ବସିନ ଶିବ କନ୍ଦରେ
କ ଅବା ନର-ଦଣ୍ଡରେ ବୁଝି ବନ୍ଦୀ ॥ ୨ ॥

ଶୂନ୍ୟ ଶୂନ୍ୟ ମହାଶୂନ୍ୟ କ ଅବା ପଞ୍ଚ ଭୂତେଣ
ରହିଅଛି ନାରାୟଣ, କୌଣସି ଦିନ ॥ ୩ ॥

କିବା ଏକବିଂଶ ପୁରେ କ ଅବା ପୁର ଉପରେ
କିବା ରୂପ ଅରୂପରେ, ବ୍ରଜ ବିହାରୀ ! ॥ ୪ ॥

ଡାକେ ବାଦ ଅଭରମ ଶେଳ ଦିଅ ଦର୍ଶନ
ତୋର ବନା ପିଣ୍ଡେ ପ୍ରାଣ ନାହିଁ ମୋହର ! ॥ ୫ ॥

(୭୦)

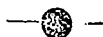
ମୁଁ ଅବା ନ ଦେବ ଏ ପିଣ୍ଡ ତ ତୋର ଆଦ୍ୟରୁ ପର ହୋଇଛି
ତେଜ କରବାକୁ ଦୁଇ ଖଣ୍ଡ ହେଲ ନ ଜାଣ କି ନନ୍ଦ ବନ୍ଦୀ ॥ ୧ ॥
ଖଣ୍ଡେକ ଖଣ୍ଡ ମୀ ଖଣ୍ଡେ ହେଲ କାମୀ ନିଶାମୀ ଅଧୀନ କାମୀ ।
ପିଣ୍ଡଦାନ ବୋଲି ଯାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି କର୍ମଫଳ ନିଅ ସ୍ୱାମୀ ! ॥ ୨ ॥
କର୍ମଫଳ ବୋଲି ଯାହା ମୁଁ କହୁଛି ଯାହା ଦେହଧୁଲ ନିଅ
ଅରୂପାନନ୍ଦଟି ରୂପରେ ପ୍ରକାଶ ଅଭରମ ନାଥ ପାଅ ॥ ୩ ॥

(୭୧)

ଜୀବ ବ୍ରହ୍ମ ଜଣାଉଛି ପରବ୍ରହ୍ମ ପାଦାବଳରେ,
ଯେତେ ଉଚ୍ଚ ହେଲେ ଜୀବ ଥାଏ ତୋ ପଦ ରଜରେ (ଦେଶା)

ତୋଠାରେ ଅଭେଦ ମୋର
 ଚନ୍ଦ୍ରା ବିଘ୍ନେନ ଉଜ୍ଜର
 କେ କହୁଛି ତରୁ ମସି
 ଏ ଚନ୍ଦ୍ର ଯଦି ବା ମୁହିଁ
 ତୁ ଅଟୁ ମହା ଦହନ
 କଣିକା କି ହେବ ବଢ଼ି ?
 ଆପଣ ଅଟ ସରିବ
 ଜଳ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କିଛି
 ତୁ ଅଟୁ ବହୁ ଚୈତନ୍ୟ
 ଏଣୁ ମୁଁ ଆଦର ଅଛି
 ଅପର ସଙ୍ଗରେ ମାତି
 ପରିଣ ଦରେ ପୀରତି
 ଜୀବ ବ୍ରହ୍ମ ନାମ ଯେଣୁ
 ନଜାଣ କି ପରଂବ୍ରହ୍ମ
 ଯେତେ କହିଲେ ବୁଝାଇ
 ଦିଅ ତାଙ୍କୁ ସଦଗତି
 ତୁମ ଆନନ୍ଦାନୁଭୂତି
 ମିଶିଯାନ୍ତା ଅଭିରାମ

ଥାଏ ମୁଁ ସଦା ଭେଦର
 କୃପଣ ଦୁହିଁ କୃପାରେ ॥୧॥
 କେ କହେ ଅହଂ ବ୍ରହ୍ମୋଽସି
 ସର୍ବଦା ତୁମ ମୁଠାରେ ॥୨॥
 ମୁହିଁ କଣିକା ସମାନ
 ରେଷ କରୁଛ କା'ଠାରେ ॥୩॥
 ମୁହିଁ ଜଳ ଜଣା ମାତ୍ର
 କେବେ କି ମୁଁ ହୋଇପାରେ ?
 ମୁଁ ଅଟେ ଅଣୁ ଚୈତନ୍ୟ
 ସର୍ବଦା ଅପରା ଘରେ ॥୪॥
 ପୃଥ୍ବୀଭୂତ ଦିନ ରାତି
 କରନ୍ତି ଏଗାର ଘରେ ॥୫॥
 ମୋତେ ଦେଖିଛନ୍ତି ତେଣୁ
 ଆମ୍ଭର ଏକ ପତିରେ ॥୬॥
 ଏମାନେ ବୁଝନ୍ତି ନାହିଁ
 ଲଜାରୁ ଉଦର ବାରେ ॥୭॥
 ଅପରାସ ଯଦି ପା'ନ୍ତି
 ରାଧାଙ୍କ ଭବଭଙ୍ଗୀରେ ॥୮॥

(୭୭)

କୀବ ଆତ୍ମା ଜଣାଉଛି
 ଘନବନ୍ଧୁ ! ମୋ ଗୁହାସ

ପରମାତ୍ମାଙ୍କ ପଦରେ
 ଘେନ ପରମ ସାଦରେ (ଦୋଷ)

ଅରୁପାନନ୍ଦ ପୁରୁଷ
 ନିତ୍ୟ ଶୁଦ୍ଧ ନିରଞ୍ଜନ
 ଅରୁମିତ ରୂପ ହୋଇ
 ନୋହିଲେ ଜାଣନ୍ତେ କିଏ
 ତୁମ୍ଭ ମନୋହର ରୂପ
 ଟେକିବାକୁ ତୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗେ
 ଭ୍ରମେ ଯେଣୁ କଲ ପର
 ଦୁଃଖ ସ୍ୱପ୍ନେ ପକାଇଲେ
 ମୁହିଁ ମଧ୍ୟ ରୁଗାନ୍ତର
 ଭ୍ରମରେ ଜଣ ବ୍ୟାଧିକ
 ସ୍ୱାମୀ ଯେଣୁ କଲେ ଦୂର
 ପକି ତନା ଟେ ନାହିଁ
 ଯେ ଯେ-ତ ନିଅନ୍ତୁ ଝିଙ୍କି,
 ଯହିଁ ତହିଁ ରବି, ଭାଗ
 ନୟନାଭିରାମ ! ଆସ
 ହୃଦ କୁମୁଦିନୀ ପୁଟୁ

କଥା ହେଲ ହୃଦଭାଗ ?
 ବର୍ଣ୍ଣନା ଅଛି ବେଦରେ ॥ ୧ ॥
 ଆମ ଟେକିବାର ପାଇଁ,
 ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଏହି ସଂସାରେ ? ॥ ୨ ॥
 ଦେଖି ମୁଁ ସାଜିଲି ରୂପ,
 ପଡ଼ିଛି ଭ୍ରମବଶରେ ॥ ୩ ॥
 ଦେଖିଗଲେ ମୋତେ ପର
 ଅପର ନାଶି ନାସରେ ॥ ୪ ॥
 ଜନ୍ମ ମୃତ୍ୟୁରୁ ଅନ୍ତର
 ନିତ୍ୟ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରେ ॥ ୫ ॥
 ସୌଭାଗ୍ୟ କାହିଁ ନାଶର ?
 ଭାଗ ଚରୁରୁ ଅରେ ॥ ୬ ॥
 ଅନ୍ୟର ମୁହିଁ ଦେବ କି ?
 ନିଶ୍ଚୟ ଟେକିବ ଅରେ ॥ ୭ ॥
 ସମା କରି ଦାସୀ ହୋଷ
 ଶଶି ଦେଖି ଆନନ୍ଦରେ ॥ ୮ ॥

(୭୩)

କପ୍ତ ବିଦ୍ୟୋଗୁର ! ସବ ଦିଗରେ ରହିଛି ତୁମ୍ଭେ ପୁଣି (ଦୋଷ)
 ସତ୍ୟେ ଭଗବତ୍ତା ତୁମ୍ଭ ନାମ, ନୃସିଂହଙ୍କୁ କରିଥିଲ ଜନ୍ମ
 ମୈତ୍ରୀପୁର ଦେବ୍ୟ କରଲ ନିପାତ
 ଯଶ ରଞ୍ଜିତଲ ମର୍ତ୍ତ୍ୟପୁର ॥ ୧ ॥

ଶୋଳ ଦଳରେ ତୁ ଧବଳାକୀ   ହେତୁ କଣ୍ଠ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଜଳି
 ତୁମ୍ଭ ସୁଦୟାରେ   ମୁଖ କହେ ବେଦ
                  ଧନ୍ୟ ତୋ ମନ୍ତ୍ରମା, ମାହେଶ୍ଵରୀ ! ॥ ୨ ॥
 ଦ୍ଵାଦଶ ଦଳେ ତୋ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାମ   ନାରାୟଣଙ୍କର ପ୍ରାଣଧନ
 ଛପ୍ପକୋଟି ଜୀବେ   ପଡ଼ି ବାଣ୍ଟି ଦିଅ
                  ତୁମ୍ଭେ ପରା, ମାତ ସିଦ୍ଧେଶ୍ଵରୀ ! ॥ ୩ ॥
 ଦଶ ଦଳରେ ତୁ ସାବିତ୍ରୀ   କମଳାସନଙ୍କ ମନୋହାରୀ
 କର ମୋତେ କୃପା   ଜୟ ତୁ ଅରୁପା
                  ଷଟ୍ ଦଳେ ନାମ ରଖି ତୋରୀ ॥ ୪ ॥
 ଚାରି ଦଳେ ନାମ ବନ୍ଧୁଛୁଣି   ଦ୍ଵିଦଳେ ନାମ ତୋ ଆଦି ଚଣ୍ଡୀ
 ଆଦ୍ୟେ ହେଲୁ ଜନ୍ମ   ତେଣୁ ଆଦି ନାମ
                  ଆଦ୍ୟେ କୃପା କର ଘଟେଶ୍ଵରୀ ॥ ୫ ॥
 ପଞ୍ଚଦ-ପାବନା କୃପାମୟୀ !   ମୁଁ ପରା ଚୋର ପୁତ୍ର ଅଟଇ
 କହେ ଅଭରମ   ତୁମ୍ଭ ସୁଦୟାରେ
                  ଯଶ୍ଵି ଯିବି ନ ଆସିବ ଦାଉ ॥ ୬ ॥

* * *

(୭୪)

କୟ ମାଳକଣ୍ଠେଶ୍ଵର   ଶୁଷଣ ମୂରତି ହେ,
 କୟ ଶିଖାଙ୍କ-ମଉଳ !   ପାବନଙ୍କ ପତି ହେ (ଦୋଷା)
 ସିରୁ ହୋଇଲ ମଜ୍ଜନ   ବିଷ ହୋଇଲ ଉତ୍ତନ
                  ଆତଙ୍କରେ ସବଦେବ ଜଳେ ପରା ସୁତି ହେ ॥ ୧ ॥

ଦେବଙ୍କ ଦେଖି ଆକଙ୍କ   ବିଜେ କଲ ସୁଦଳାଙ୍କ !
 କାଳକୁଟ ବସ ଭସି ଉଡ଼ଗଲ ଶିତି ହେ   ॥ ୨ ॥
 କାଳକୁଟ କଲ ପାନ   ବଣ ଦିଶେ ମାଳବର୍ଣ୍ଣ
 ତେଣୁ ମାଳକଣ୍ଠ ନାମ ପରା ଉମାପତି ହେ ॥ ୩ ॥
 ମୃତ୍ୟୁକୁ କରିଲ ଜୟ   ତେଣୁ ନାମ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟ
 ଅଷ୍ଟାଙ୍କ ଯୋଗରେ ପରା ରଖିଲ ଶାରିତ ହେ ॥ ୪ ॥
 ସୁଦୟା ନେତ୍ରେ ଚାହିଁ ।   ପ୍ରଭୁ କାତ୍ୟାୟନ ନାହା !
 ତୁମ୍ଭ କୃପା ହେଲେ କାହାକୁ ମୋ ଅବା ଶୁଚି ହେ ॥ ୫ ॥
 କହେ ବାଇ ଅଭରମ   ଆହେ ସୁଧାଂଶୁ ବଦନ !
 ପାଶୁପତ ଶରେ ଛେଦ ମୋହର ପ୍ରକୃତି ହେ ॥ ୬ ॥

— * —

(୬୫)

ଜୟ ଭୁଜଙ୍ଗମାଳିଆ ହେ
 ମୋର କାଳିଆ କେବେ ମିଳିବ
 ଆହେ କୃତ୍ତିବାସ !   ମୋହର ମାନସ
 ସତେ କି ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବ ? ॥ ଦୋଷା ॥
 ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ସେବଣ   ଶୋଳ ସସ୍ତ୍ର ଗୋପୀ
 ପାଇଥିଲେ ବାସୁଦେବ,
 ମୋହର କର୍ମକୁ   ହେ କୃପା ସାଗର
 ଶୁଣ୍ଢ ଯେପରି ନୋହିବ   ॥ ୧ ॥
 କହିଲି ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ   ମନାଇବ ପ୍ରଭୁ !
 ନାହିଁ ମୋର ଭକ୍ତିଭାବ,
 କେବଳ ସୁଦୟା   କର ସି ପୁରର !
 କାଳିଆକୁ ଦେଖାଇବ   ॥ ୨ ॥

କହେ ଅଭରମ   ଜମା ମହେଶ୍ୱର
 ଏତିକି ମାତ କରବ,
 ତୁମ୍ଭର ଦାସୀକୁ   ମାତା ପିତା ନେଇ
 ସ୍ୱାମୀକୁ ଦେଖାଇ ଦେବ । ୩ ।

(୭୭)

ସାଧ୍ୟନାସପୁଣ୍ୟ, ତୁମ୍ଭ ପାଦେ ରଖ
 ହେ ପଦ୍ମ ମୁଖ ! ॥ ଦୋଷା ॥

ଯେତେ ମୋ ଜଣାଣ   ଏହିଠାରୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ
 ଅଧୁନ କହିବା   କୃଥା ପରିଶ୍ରମ,
 ନ ଜାଣିକି ତୁମ୍ଭେ   କି କହିବି ଏବେ ?
 ତୁମ୍ଭର ପାଦେ ସବୁ ସୁଖ ହେ । ୧ ॥

ଏ ମାୟା-ସଂସାର   ତୁମ୍ଭ ଖେଳ ଘର
 ନିର୍ମାୟା ଗୋବିନ୍ଦ !   କମ୍ପା ମାୟାକର ?
 କହେ ଅଭରମ   ସାଧ୍ୟନାସପୁଣ୍ୟ !
 ତୁମ୍ଭର ଘର ତୁମ୍ଭେ ରଖ,
 ହେ ପଦ୍ମ ମୁଖ । ୨ ।

ପ୍ରାପ୍ତି ସ୍ଥାନ :

ଶ୍ରୀଗୁରୁ ଭଣ୍ଡାର

ଶ୍ରୀ ଶାନ୍ତି ଆନନ୍ଦାଶ୍ରମ

ପୋଷ୍ଟ- ଶାନ୍ତିଧାମ,

ଜିଲ୍ଲା - ପୁରୀ